

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2013.7.24.
COM(2013) 550 final

2013/0265 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

a kártyaalapú fizetési műveletek bankközi díjairól

(EGT-vonatkozású szöveg)

{SWD(2013) 288 final}

{SWD(2013) 289 final}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

A javaslat okai és céljai

E javaslat célja, hogy segítséget nyújtson az EU egészére kiterjedő pénzforgalmi piac létrehozásához, amely lehetővé teszi a fogyasztók, a kiskereskedők és más vállalkozások számára, hogy az Európa 2020 stratégiával és a digitális menetrenddel összhangban az EU belső piacának valamennyi előnyét élvezhessék, ideértve az elektronikus kereskedelmet is.

Ezt megvalósítandó, valamint annak érdekében, hogy a kártyás fizetési eszközök és a kártyaalapú fizetési műveletek terén –offline, online és mobil környezetben egyaránt – támogassuk az egész Európai Unióra kiterjedő szolgáltatásokat, hatékonyságot és innovációt, biztosítani kell a jogi egyértelműséget és az egyenlő feltételeket. Ezenkívül meg kell tiltani azokat az üzleti szabályokat és egyéb feltételeket, amelyek akadályozzák a fogyasztókat és a kiskereskedőket abban, hogy pontos információt szerezzenek a fizetési műveletekkel kapcsolatban kifizetett díjakról, ezáltal hátráltatva a teljes körűen működő belső piac létrehozását.

Háttér-információk

Az Európai Unióban végbemenő lakossági fizetések szabályozási és jogi keretei az elmúlt 12 év során alakultak ki, a folyamatot az euro megjelenése jelentősen felgyorsította. A nemzeti és a határokon átnyúló, euróban történő fizetések díjainak egyenértékűségéről rendelkező 2560/2001/EK rendelet további kezdeményezésekre adott alapot a belső piac fizetések terén történő megvalósításával kapcsolatban.

A szabályozási és jogi keretet számos olyan vizsgálat és határozat egészíti ki, amelyet a Bizottság az elmúlt években az uniós versenyjog szerint végzett el, illetve fogadott el a lakossági fizetések terén.

A biztonságos, hatékony, versenyképes és innovatív elektronikus fizetés valamennyi termékkel és szolgáltatással kapcsolatban központi szerepet játszik a belső piacon, hatása pedig egyre jelentősebb, tekintve, hogy a hagyományos kereskedelmi csatornákkal szemben egyre nagyobb teret hódít az elektronikus kereskedelem. Ebben az összefüggésben bizonyos korlátozó üzleti szabályok és gyakorlatok széles körű alkalmazása hátráltatta a fizetési kártyák terén a hatékonyan működő belső piac kialakítását. Ezenkívül az említett szabályok és gyakorlatok azzal járnak, hogy nem áll a fogyasztók és a kiskereskedők rendelkezésére elegendő információ a műveletek költségeiről és áraitól, ami az optimálistól elmaradó piaci eredményekhez, így például nem hatékony árakhoz vezet.

Az integrált piac elérését akadályozó egyik legjelentősebb gyakorlat, hogy a négy szereplős rendszerek – a kártyarendszerek legelterjedtebb fajtája – terén széles körben alkalmazzák az ún. multilaterális bankközi díjakat (MIF-eket). Ezek általában egy adott rendszerhez tartozó elfogadó pénzforgalmi szolgáltatók és kibocsátó pénzforgalmi szolgáltatók közötti, közösen megállapított bankközi díjak. Ezek az elfogadó pénzforgalmi szolgáltatók által fizetett bankközi díjak azoknak a díjaknak képezik részét, amelyeket felszámítanak a kereskedőknek (a kereskedői díjak), e díjakat pedig a kereskedők továbbhárítják a fogyasztókra. Ennek megfelelően a kereskedők által fizetett magasabb bankközi díjak az áruk és szolgáltatások magasabb végső árait eredményezik, amelyeket minden fogyasztónak ki kell fizetnie. Úgy tűnik, a kártyarendszerek közötti versenynek gyakorlatilag az a célja, hogy a lehető legtöbb kibocsátó pénzforgalmi szolgáltatót győzzék meg arról, hogy kibocsássák a kártyáikat, ami általában *magasabb*, nem pedig *alacsonyabb* díjakat eredményez – ez szöges ellentétben áll azzal, hogy a verseny rendszerint ármérséklő hatást gyakorol a piacgazdaságban.

Jelenleg az Európai Unióban nincs olyan jogszabály, amely a bankközi díjakat szabályozná, mindössze Dánia esetében létezik indirekt szabályozás a személyes találkozás során lebonyolított ügyletekért fizetendő kereskedői díjak tekintetében. Ugyanakkor több nemzeti versenyhatóság előtt (például az Egyesült Királyságban, Németországban és Olaszországban) folyamatban vannak versenyjogi eljárások. Ezenkívül számos tagállamban – többek között Lengyelországban, Magyarországon, az Egyesült Királyságban és Olaszországban – jogszabályok elfogadása van folyamatban.

A fogyasztókra gyakorolt hatások

A bankközi díjak miatt bekövetkezett áremelkedések hátrányosak a fogyasztókra nézve, akik jellemzően nincsenek tisztában azokkal a díjakkal, amelyeket az általuk alkalmazott fizetési eszköz után a kereskedők fizetnek. Ugyanakkor a kibocsátó pénzforgalmi szolgáltatók által alkalmazott számos ösztönző gyakorlat (például utazási utalványok, jutalmak, kedvezmények, visszatérítések, ingyenes biztosítások stb.) a kibocsátó pénzforgalmi szolgáltatók számára magasabb díjakat eredményező fizetési eszközök használatára ösztönzi a fogyasztókat. A fizetési kártya-rendszerek által alkalmazott rendszerszabályok és a pénzforgalmi szolgáltatók által alkalmazott gyakorlatok általában nem igyekeznek tájékoztatni a kereskedőket és a fogyasztókat a díjkülönbségekről, és csökkentik a piac átláthatóságát, például azáltal, hogy a különböző kártyák után egységes kereskedői díjakat számítanak fel („blending”) vagy megtiltják a kereskedőknek, hogy olcsóbb kártyamárkát válasszanak a társmárka-kártyával szemben, illetve hogy a fogyasztókat az olcsóbb kártyák használatára ösztönözzék. Még ha a kereskedők tisztában is vannak a különböző költségekkel, a rendszerszabályok gyakran megakadályozzák, hogy lépéseket tegyenek a díjak csökkentése érdekében. Különös jelentőséggel bírnak a bankkártyák általános elfogadását előíró szabályok (Honour All Cards Rules, HACR-ek), amelyek megkövetelik a kereskedőktől az azonos márka alatt kibocsátott valamennyi termék elfogadását, jóllehet a szóban forgó kártyák esetében akár 3-4-szeres eltérés is előfordulhat a kereskedői díjakban ugyanazon kártyakategórián belül (vagyis a hitelkártyák / betéti kártyák kategóriáján belül), sőt, a különböző kártyakategóriák – mint például a prémium hitelkártyák és az alacsony költségű betéti kártyák – között az eltérés akár 25-szörös is lehet. A kollektíven megállapított díjak és az átláthatóságot csökkentő intézkedések oda vezetnek, hogy a bankok nem versenyeznek díjaik ezen eleme tekintetében, ami magasabb kiskereskedelmi árakat eredményez a fogyasztók számára, ideértve azokat a fogyasztókat is, akik nem kártyával fizetnek, vagy alacsony költségű kártyával fizetnek. Valójában a magasabb kiskereskedelmi árakon keresztül ez utóbbi fogyasztók támogatják más, gyakran vagyonosabb fogyasztók költségesebb fizetési eszközeinek a használatát. Amellett, hogy korlátozzák a választékot a pénzforgalmi szolgáltatók terén, hogy visszafogják az innovációt és növelik a pénzforgalmi szolgáltatások árát, a bankközi díjak megkérdőjelezzik a Bizottság azon politikáját is, amelynek célja az elektronikus fizetések használatának a fogyasztók javára történő támogatása, illetve elősegítése¹. Végül pedig az, hogy (páneurópai szinten is) szűk a pénzforgalmi szolgáltatók választéka, tulajdonképpen megakadályozza a fogyasztókat abban, hogy a belső piac valamennyi előnyét élvezhessék, különösen, ami az elektronikus kereskedelmet illeti.

A belső piacra gyakorolt hatások

Jelenleg a nemzeti és a nemzetközi fizetési kártya-rendszerek a bankközi díjak széles körét alkalmazzák, ami miatt széttagoltta válik a piac, és ami akadályozza a kiskereskedőket és a fogyasztókat az áruk és szolgáltatások terén létrejött belső piac előnyeinek kihasználásában.

¹ Lásd például az alapszintű fizetési számlához való hozzáférésről szóló, nemrégiben készült javaslatot (COM (2013) 266 final, 2013. május 8.).

Ha csak a nemzetközi fizetésikártya-rendszereket nézzük, a bankközi díjak között akkor is akár tízszeres eltéréseket is találunk, ami miatt jelentős költségbeli eltérések keletkeznek az egyes országok kiskereskedői között. A tagállamok díjai közötti jelentős eltérés következtében a kiskereskedőknek problémát okoz az egész Unióra kiterjedő árstratégia kialakítása is a termékeik és szolgáltatásaik vonatkozásában (mind online, mind offline környezetben), amivel a fogyasztók járnak rosszul. A kiskereskedők nem tudják kiküszöbölni a díjkülönbségeket azzal, ha más tagállamok bankjai által kínált kártyaelfogadási szolgáltatásokat használnak; a fizetési rendszerek által alkalmazott konkrét szabályok minden egyes fizetési művelet után az értékesítés helyén (a kiskereskedő országában) érvényes bankközi díjak alkalmazását írják elő. Ez gátolja az elfogadó bankokat abban, hogy sikeresen kínálják a szolgáltatásaikat a határokon túl, valamint akadályozza a kiskereskedőket abban, hogy a fogyasztók javára csökkentsék a pénzforgalmi költségeiket.

A piacra lépésre gyakorolt hatás

A bankközi díjak a piacra lépést is korlátozzák, mivel a kibocsátó pénzforgalmi szolgáltatók számára a bankközi díjakból befolyó bevétel alsó küszöbértéket jelent, amikor a kibocsátó pénzforgalmi szolgáltatókat az új belépők által kínált fizetési kártyák vagy más fizetési eszközök (ideértve például az online és a mobil fizetési megoldásokat) kibocsátásáról kívánják meggyőzni. Ezenkívül a páneurópai piaci szereplők piacra lépése továbbra is nehézkes, mivel az EU tagállamaiban a belföldi bankközi díjak nagymértékben eltérnek, az új belépőknek pedig legalább ahhoz hasonló bankközi díjakat kellene kínálniuk, mint amelyek azokon a piacokon elterjedtek, amelyekre be kívánnak lépni. Ez befolyásolja üzleti modelljük életképességét, többek között hatással van a potenciális méret- és választékgazdaságosságra. Ez azt is megmagyarázza, hogy miért kezdtek el eltűnni több tagállamban a nemzeti (rendszerint olcsóbb) kártyarendszerek. A bankközi díjak által az online és a mobil fizetési megoldások tekintetében ekként létrehozott piacra lépési korlátok eredményeként az innováció is kevesebb.

Mint említettük, jelenleg az Európai Unióban nincs olyan jogszabály, amely a bankközi díjakat szabályozza, mindössze Dánia esetében létezik egy indirekt szabályozás. Ugyanakkor több nemzeti versenyhatóság előtt folyamatban vannak versenyjogi eljárások. Ezenkívül számos tagállamban jogszabályok elfogadása van folyamatban. A nemzeti eljárások eltérő időtartama, valamint a tervezett jogalkotás a piac még erőteljesebb széttagolódásával fenyeget.

Ezért ez a rendelet közös szabályok elfogadását javasolja az Európai Unióban alkalmazott bankközi díjak tekintetében – ennek érdekében a fogyasztók által széles körben használt és ezért a kiskereskedők által nehezen elutasítható vagy pótdíjjal csak nehezen terhelhető fizetési kártyákkal végzett műveletekre kiszabott díjakra felső korlátot vezet be. Ezáltal egyenlő feltételek alakulhatnak ki, ami megszünteti a piac jelenlegi, az eltérő díjak következményeként kialakult széttagoltságát. Így lehetővé válna új páneurópai szereplők sikeres piacra lépése, valamint az egyenlő versenyfeltételeken alapuló innováció is. A fogyasztóknak és a kiskereskedőknek tehát előnyére válna a pénzforgalmi szolgáltatók – páneurópai szinten is – szélesebb (mind az új, mind az inkumbens szereplőket magában foglaló) választéka. A rendelet ezenkívül javaslatot tesz olyan átláthatósági intézkedésekre, amelyek lehetővé teszik a kiskereskedők és a fogyasztók számára, hogy megalapozottabban dönthessenek a fizetési eszközökkel kapcsolatban.

Meglévő rendelkezések a javaslat által érintett területen

Ez a kezdeményezés kiegészíti a pénzforgalmi szolgáltatások Európai Unión belül meglévő jogi kereteit, különös tekintettel a fizetések terén megvalósítandó belső piacra, és a páneurópai fizetési eszközökre való átállásra.

A belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló, 2007. november 13-i 2007/64/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (az úgynevezett pénzforgalmi irányelv)² célja, hogy az Unió fogyasztói és vállalkozásai érdekében egységesített feltételeket és jogokat alakítson ki a piacon kínált pénzforgalmi szolgáltatásokra vonatkozóan. Az irányelv – amely e javaslat elkészítésével egyidejűleg felülvizsgálat alatt áll – biztosítja az Európai Unióban a fizetések általános keretrendszerét. Az irányelvet több rendelet egészíti ki, például a határokon átnyúló fizetésekről szóló 924/2009/EK rendelet vagy a 260/2012/EU rendelet, amely az Unióban teljesített euróátutalások és -beszedések tekintetében határidőket szab a nemzeti rendszerekről a páneurópai rendszerekre való áttérésre. A 260/2012/EU rendelet azt is egyértelművé teszi, hogy beszedési műveletként nem számítható fel multilaterális bankközi díj.

A jogszabályi keretek mellett megemlítendő, hogy az elmúlt 20 évben az Európai Bizottság és a nemzeti versenyhatóságok számos olyan trösztellenes eljárást folytattak le, amelyek során a kártyás fizetések piacán megvalósuló versenyellenes gyakorlatokkal foglalkoztak. A Törvényszék 2012 májusában hozott ítélete³ megerősítette a Bizottság 2007 decemberében hozott, a MasterCardról szóló határozatában⁴ tett megállapítást, amely szerint a multilaterális bankközi díjak korlátozzák a versenyt, mivel anélkül növelik a kereskedők által történő kártyaelfogadás költségeit, hogy abból a fogyasztóknak előnye származna. A Bíróság elutasította azt az érvelést, hogy a MIF-ek nélkülözhetetlenek lennének a fizetési kártyarendszer működéséhez. A versennyel kapcsolatos aggályok kezelése érdekében a Bizottság elfogadta a Visa és a MasterCard arra irányuló kötelezettségvállalásait, hogy a határokon átnyúló (és egyes belföldi) műveletek esetében alacsonyabb MIF-eket fognak felszámítani: a MasterCard 2009-ben tett kötelezettségvállalásokat (a határokon átnyúló fogyasztói MIF-ek esetében 0,2 %-os felső határt állapít meg a betéti kártyákra vonatkozóan, valamint 0,3 %-os felső határt a hitelkártyák tekintetében, és módosítja az elfogadó pénzforgalmi szolgáltatókon keresztül a kiskereskedőkre rótt szabályokat), a Visa Europe pedig 2010-ben tett kötelezettségvállalásokat (a MasterCardéhoz hasonló intézkedések; itt a felső határok a betéti kártyákra korlátozódnak, viszont a belföldi MIF-ekre is érvényesek, ha azokat maga a Visa Europe állapította meg, nem pedig a nemzeti bankok). 2013-ban a Visa Europe a határokon átnyúló hitelkártya-műveletekre nézve is kötelezettségvállalást tett néhány olyan ország tekintetében, ahol ezeket a díjakat a Visa Europe állapítja meg, valamint kötelezettségvállalást tett a határokon átnyúló elfogadás szabályait illetően. Több más tagállamban, így például Lengyelországban, Magyarországon, Olaszországban, Lettországon, az Egyesült Királyságban, Németországban és Franciaországban versenyjogi eljárások vannak folyamatban. A francia versenyhatóság például 2011. július 7-én kötelező érvényűvé tette a *Groupement des Cartes Bancaires* – a belföldi kártyarendszer – arra vonatkozó kötelezettségvállalásait, hogy a bankközi díjakat a MasterCard és a Visa által a határokon átnyúló műveleteik tekintetében megállapított szinteknek megfelelő szintre csökkenti.

Jóllehet az Unióban nem létezik a bankközi díjakról szóló jogszabály – kivéve egy dániai közvetett szabályozást⁵ –, számos tagállamban (például Lengyelországban, Magyarországon,

² <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:319:0001:01:HU:HTML>

³ A Törvényszék T-111/08. sz., *MasterCard és társai kontra Bizottság* ügyben 2012. május 24-én hozott ítélete (még nem tették közzé).

⁴ A Bizottság COMP/34.579 sz. *MasterCard*-ügyben 2007. december 19-én hozott határozata. http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/34579/34579_1889_2.pdf

⁵ A pénzforgalmi szolgáltatásokról és az elektronikus pénzről szóló dán törvény 80. cikke, a 2011. április 26-i 365. sz. egységes szerkezetbe foglalt törvény, http://www.finanstilsynet.dk/en/Regler-og-praksis/Translated-regulations/~/_media/Regler-og-praksis/2012/C_Act365_2011_new.ashx. Ez szabályozza a személyes találkozás során lebonyolított ügyletekért fizetendő kereskedői díjakat,

az Egyesült Királyságban és Olaszországban) jogszabályok elfogadása van folyamatban. Lengyelországban a parlament a bankközi díjakat szabályozó olyan jogszabálytervezetről tárgyal, amely szerint a MIF-ekre vonatkozó felső korlátok 2016 elejére fokozatosan 0,5 %-ra csökkennének, és amely eltörölné a bankkártyák általános elfogadását előíró szabályt, és lehetővé tenné pótdíjak megállapítását (kizárólag a hitelkártyák esetében). Magyarországon olyan jogalkotási javaslatot tárgyalnak, amely a belföldi jóváírásokra és terhelésekre vonatkozó bankközi díjak maximális értékét a megfelelő határokon átnyúló szinten állapítaná meg, az említett díjak kiszámítása pedig a Magyar Nemzeti Bank feladata lenne. Olaszországban a Gazdasági és Pénzügyminisztérium rendelettervezetét 2012 decemberében tették közzé konzultáció végett; a rendelet elsősorban a blending (az egységes kereskedői díj felszámításának gyakorlata) korlátozására, valamint a bankközi díjak és a kereskedői díjak összehasonlíthatóságára összpontosít, mivel a kereskedői díjaknak figyelembe kellene venniük a műveletek volumenét, és az alacsonyabb értékű fizetések esetében alacsonyabbnak kellene lenniük. Az Egyesült Királyságban a kormány a fizetési rendszerek gazdasági szabályozását javasolja egy új, versenyközpontú, a lakossági pénzforgalmi rendszerek számára létrehozott, közszolgáltatás jellegű szabályozó útján⁶.

Összhang az Unió egyéb szakpolitikáival és célkitűzéseivel

A javaslat célkitűzései összhangban vannak az Unió politikáival és célkitűzéseivel. Először is, javítani fogják a belső piac működését a pénzforgalmi szolgáltatások terén, valamint tágabb értelemben is, valamennyi áruval és szolgáltatással összefüggésben, az európai fogyasztók és vállalkozások javára. Másodszor, általánosságban támogatják az Unió többi politikáját, különösen a versenypolitikát (azáltal, hogy egyenlő kötelezettségeket, jogokat és lehetőségeket biztosítanak valamennyi piaci szereplő részére, és elősegítik a pénzforgalmi szolgáltatások határokon átnyúló teljesítését, ezáltal növelve a versenyt). A javaslatot kísérő hatásvizsgálat azt állapította meg, hogy a javasolt intézkedések elősegítenék a fogyasztók és a kereskedők piaci integrációját, kedveznének a páneurópai piacra lépésnek, és nagyobb jogbiztonságot teremtenének az üzleti modellekkel kapcsolatban a meglévő kártyarendszerek és az új belépők számára. Ezenkívül kezelnék a modellek versenyellenes gyakorlatok alapján történő, új, innovatív pénzforgalmi szolgáltatásokba „exportálásának” veszélyét is.

A Törvényszék azon ítélete ellenére, amely megerősítette a Bizottság megállapítását, miszerint a MasterCard rendszerében alkalmazott MIF-ek korlátozzák a versenyt, és nem eredményeznek olyan teljesítményt, amely ellensúlyozná a kereskedőknek és a fogyasztóknak okozott kárt, jelenleg úgy tűnik, hogy az Európai Unióban működő nemzetközi és nemzeti kártyarendszerek nem hajlandók az európai és a nemzeti versenyszabályok betartása érdekében proaktívan módosítani gyakorlataikat. Noha a nemzeti versenyhatóságok a Bizottsággal szorosan együttműködve kezelik ezt a helyzetet, előfordulhat, hogy a versenyjog eltérő ütemezések és eljárások szerint zajló érvényesítése alapján nem érhetők el kellően átfogó és időszerű eredmények a piaci integráció és az innováció kibontakozásához, ami szükséges az európai fizetési piacok globális szintű versenyképességének biztosításához. Figyelembe véve az Európai Unió versenyszabályait és a Bizottság tapasztalatát a pénzforgalommal kapcsolatos versenyjogi ügyek terén, a javaslat célja, hogy jogilag egyértelmű helyzetet teremtsen a hatékony integráció és verseny biztosítása érdekében, ezáltal javítva valamennyi érdekelt fél, különösen a fogyasztók gazdasági jólétét. Az Unión belüli gazdasági ügyletek támogatásán keresztül ez az EU 2020 stratégia átfogóbb célkitűzéseinek eléréséhez is hozzá fog járulni.

továbbá a nyolc különböző költségkategóriába sorolt kereskedőknek éves díjat is kell fizetniük; az adott összegekről a Gazdasági Minisztérium dönt.

⁶

<https://www.gov.uk/government/consultations/opening-up-uk-payments>

2. AZ ÉRDEKELTEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

Konzultáció az érdekeltekkel

A konzultáció módja, a legfontosabb célterületek és a válaszadók köre

2012. január 11-én az Európai Bizottság zöld könyvet adott ki „A kártyás, internetes és mobiltelefonos fizetések integrált európai piacának megteremtése” címmel⁷, amelyet nyilvános konzultáció követett. A nyilvános konzultáció során több mint 300 válasz érkezett a Bizottsághoz. Az érdekelt felek általános visszajelzései⁸ fontos információt szolgáltatottak néhány közelmúltbeli új fejleményről, valamint a meglévő pénzforgalmi keretek módosításának lehetséges igényéről.

2012. május 4-én nyilvános meghallgatást tartottak, amelyen körülbelül 350 érdekelt jelent meg.

2012. november 20-án az Európai Parlament állásfoglalást fogadott el „A kártyás, internetes és mobiltelefonos fizetések integrált európai piacának megteremtéséről”⁹, amely a zöld könyvről készült jelentés.

Az észrevételek és felhasználásuk rövid ismertetése

A konzultációs eljárás lehetővé tette néhány kulcsfontosságú üzenet azonosítását e rendelet alkalmazási körével kapcsolatban. Az érdekelt felek valamennyi kategóriában következetesen egyetértettek abban, hogy a multilaterális bankközi díjakkal (MIF-ekkel) kapcsolatban nagyobb mértékű jogi egyértelműsége van szükség. Ezt a pénzforgalmi szolgáltatók – tekintettel az uniós és nemzeti szinten folyamatban lévő versenyjogi ügyekre – különösen fontosnak tartották. Másodsorban különösen a kereskedők, de az érdekelt felek más kategóriái is felhívták a figyelmet a határokon átnyúló elfogadás akadályaira, amelyeket orvosolni kell ahhoz, hogy a pénzforgalmi szolgáltatások terén ténylegesen létrejöhessen az egységes piac. Szintén nagy érdeklődés közepette zajlott az üzleti szabályok megvitatása, bár ezzel kapcsolatban megoszlottak a vélemények az érdekeltek különböző kategóriái között.

A pénzforgalmi szolgáltatók és a kártyarendszerek úgy vélték, hogy az, hogy a multilaterális bankközi díjak ugyanazon kártyarendszeren belül jelentősen eltérnek országonként és a határokon átnyúló fizetések esetében, nem jelent problémát, és szerintük nem hátráltatja a piaci integrációt. Ezzel szemben a kereskedők, a fogyasztói szervezetek és néhány nem banki pénzforgalmi szolgáltató véleménye szerint ezek az eltérések nem indokolhatók, és a nemzeti, illetve a határokon átnyúló műveletekre az összes tagállamban azonos multilaterális bankközi díjakat kellene alkalmazni. A hatóságok úgy vélték, hogy az integrált piac elérése érdekében harmonizálni kell a multilaterális bankközi díjakat. A pénzforgalmi szolgáltatók láthatóan ellenezték a bankközi díjakkal kapcsolatos szabályozói kezdeményezést, arra hivatkozva, hogy az magasabb kártyabirtokosi díjakat eredményezne, a kiskereskedők pedig nem adnák tovább az előnyöket a fogyasztóknak. Ezzel szemben a kiskereskedők arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a multilaterális bankközi díjak fordított versenyt eredményeznek, amely a legköltségesebb fizetési eszköznek kedvez, és amely korlátokat emel a piacra lépés előtt, annak veszélye mellett, hogy ez a hatás a kártyás fizetésekről átglyűrűzik az internetes és a mobilfizetésekre is. A fogyasztói szervezetek többsége támogatta a multilaterális bankközi díjak által a versenyre és a fogyasztók jólétére gyakorolt negatív hatásról szóló kereskedői

⁷ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52011DC0941:HU:NOT>

⁸ http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/cim/gp_feedback_statement_en.pdf

⁹ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2012-0426+0+DOC+XML+V0//HU>

elemzést, ugyanakkor kifejezték aggályukat, hogy a multilaterális bankközi díjak csökkentése magasabb kártyadíjakhoz és egyéb fogyasztói díjakhoz vezethet. A versenyhatóságok támogatták a multilaterális bankközi díjak csökkentésének szükségességét, különösen a fejlettebb négy szereplős kártyarendszerek esetében. A többi hatóság esetében a vélemények megoszlottak.

Ami a határokon átnyúló elfogadást illeti, a legtöbb rendszer és pénzforgalmi szolgáltató szükségét látta a helyi szabványok és szabályok harmonizálásának, a kereskedők és a fogyasztók pedig egyetértettek abban, hogy a határokon átnyúló elfogadást számos helyi akadály hátráltatja. A pénzforgalmi szolgáltatókkal és a rendszerekkel ellentétben a kereskedők a szabályozói megoldásokat támogatták az önszabályozás útján megvalósított szabványosítással szemben. A rendszerek és a pénzforgalmi szolgáltatók annak az országnak a multilaterális bankközi díját részesítették előnyben, amelyben az értékesítés végbemegy, míg a kereskedők és a nem banki pénzforgalmi szolgáltatók többsége az egész belső piacra érvényes egységes multilaterális bankközi díjat támogatta. A határokon átnyúló elfogadás esetében kötelezően végrehajtandó előzetes engedélyezés szükségességét csak a pénzforgalmi szolgáltatók és az inkumbens kártyarendszerek támogatták.

Az üzleti szabályokkal kapcsolatban nem volt egyetértés a kedvezményeket, a fogyasztók befolyásolására vonatkozó szabályozás szükségességét, valamint a bankkártyák általános elfogadását előíró szabályt illetően, amely arra kötelezi a kereskedőket, hogy ha egy márka valamely kártyakategóriáját elfogadják, az adott márka valamennyi kártyáját el kell fogadniuk. A legtöbb rendszer és pénzforgalmi szolgáltató a fennálló helyzetet részesítette előnyben, míg a kereskedők, a fogyasztók, a versenyhatóságok és a hatóságok többsége azt a megközelítést támogatta, amely szerint a kereskedőknek meg kell engedni, hogy a fogyasztókat szabályozás útján az olcsóbb fizetési eszközök használatára ösztönözzék – bár a fogyasztók ellenezték a pótdíjakat. A pénzforgalmi szolgáltatók és a rendszerek elutasították a bankkártyák általános elfogadását előíró szabály eltörlését, más érdekelt felek azonban támogatták annak – szabályozás útján történő – megvalósítását, mivel lehetővé tenné a kereskedő számára, hogy csak olcsóbb fizetési eszközöket fogadjon el, és pozitív hatással lenne a versenyre; a fogyasztók ebben a kérdésben óvatosabbak voltak. A kiskereskedőkre vonatkozó egységes kereskedői díjak (blending) megtiltását az érdekelt felek többsége támogatta – a pénzforgalmi szolgáltatók és a rendszerek azon a véleményen voltak, hogy ez (az ún. „unblending”) a MasterCard és a Visa kötelezettségvállalásait követően már megvalósult.

Az érdekeltek és a tagállamok bankközi díjakra vonatkozó véleményének részletes bemutatása megtalálható a zöld könyvről szóló nyilvános konzultációra vonatkozó visszajelzéseket tartalmazó jelentésben¹⁰.

Az Európai Parlament a zöld könyvről saját kezdeményezésére elkészített jelentésében elismerte a zöld könyvben megállapított célkitűzéseket és az integráció akadályait, és a kártyás fizetésekkel kapcsolatban több területen jogalkotási intézkedésre szólított fel, egyúttal óvatosabb megközelítést javasolt az internetes és mobilfizetések tekintetében, mivel ezek a piacok még kevésbé érettek. Ezenkívül a Parlament határozottan amellet foglalt állást, hogy a bankközi díjak tekintetében egyértelmű helyzetet kell teremteni a piaci szereplők számára, és támogatta azt a megközelítést, miszerint szabályozás útján fokozatosan fel kell számolni a bankközi díjakat.

Hatásvizsgálat

¹⁰ http://ec.europa.eu/internal_market/payments/docs/cim/gp_feedback_statement_en.pdf

A Bizottság elvégezte a munkaprogramban szereplő hatásvizsgálatot. A hatásvizsgálat az EKB-val konzultációban készült el. A hatásvizsgálat egyúttal a pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló irányelv felülvizsgálatának, valamint a multilaterális bankközi díjak szabályozásának lehetőségeivel is foglalkozott.

A hatásvizsgálat tárgyalja azt a kérdést, hogy a kártyás fizetések és a kártyaalapú fizetések piacain nem hatékony a verseny, ami az optimálistól elmaradó piaci eredményekkel és viszonylag magas díjakkal jár, amelyeket a kereskedőkre, végső soron pedig a fogyasztókra hárítanak. Ezzel kapcsolatban hangsúlyozottan foglalkoznak a korlátozott piaci integrációval, az új páneurópai piaci szereplők csökkent piacra lépési lehetőségével, a nemzeti (általában olcsóbb) kártyarendszerek eltűnésével és a korlátozott innovációval. A bankközi díjakat az említett fejlemények fontos indokaként említik. Szintén akadályozza a piaci integrációt, hogy a tagállamokban rendkívül eltérő a bankközi díjak mértéke. Ezeket a hatásokat tovább erősíti számos olyan üzleti szabály, amelyek hatással vannak az átláthatóságra, a kiskereskedők azon képességére, hogy egy másik tagállamban elfogadót válasszanak („határokon átnyúló elfogadás”), valamint a kiskereskedők azon képességére, hogy ügyfeleiket hatékonyabb fizetési eszközök használata felé tereljék, illetve hogy a költséges kártyákat elutasíthassák (a bankkártyák általános elfogadását előíró szabály).

A hatásvizsgálat hat forgatókönyvvel számol a bankközi díjakkal kapcsolatban: i) a Bizottság nem intézkedik; ii) a határokon átnyúló elfogadás és a bankközi díjak szintjének szabályozása a határokon átnyúló műveletek esetében; iii) a tagállamok megbízása, hogy közös módszertan alapján belföldi bankközi díjakat állapítsanak meg; iv) az EU egészére kiterjedő, egységes felső határ megállapítása a bankközi díjakra vonatkozóan: a) a bankközi díjak felső határa – amely eltérő a betéti és a hitelkártyák esetében – vagy mind a betéti, mind pedig a hitelkártyákra megállapításra kerül, vagy csak a betéti kártyákra, és b) a betétikártya-műveletekre vonatkozó bankközi díjak vagy teljesen tiltottak lesznek, vagy csupán alacsony szintre korlátozódnak; v) a (rendszerint költségesebb) kereskedelmi kártyák és a háromszereplős rendszerek által kibocsátott kártyák mentesülnek-e vagy sem a bankközi díjak szabályozása alól; és vi) a kereskedői díjak, vagyis a kiskereskedő által annak elfogadó bankja részére fizetett díjak szabályozása.

A ii) és a iv) forgatókönyv 0,2 %-os és 0,3 %-os felső határokat vizsgál a betéti, illetve hitelkártya-műveletek vonatkozásában. Ezek a szintek a gazdasági irodalom által kialakított, úgynevezett kereskedősemlegességi teszten alapulnak, amely azt a díjszintet állapítja meg, amelyet a kereskedő hajlandó lenne kifizetni, ha összehasonlítná annak költségét, amikor a vevő fizetési kártyát használ és a nem kártyával történő (készpénzes) fizetések költségét (figyelembe véve az elfogadó bankoknak fizetendő szolgáltatási díjat, vagyis a kereskedői díjat). Ezáltal a hatékony fizetési eszközök használatát ösztönzi, mivel azokat a kártyákat támogatja, amelyek magasabb tranzakciós kedvezményeket biztosítanak, és egyúttal megakadályozza az aránytalan kereskedői díjakat, amelyek rejtett költségeket rónának más fogyasztókra. A túlzott kereskedői díjak a bankközi díjakra vonatkozó kollektív megállapodások nyomán is létrejöhetnek, mivel a kereskedők az üzleti lehetőség elvesztése miatti félelemből nem szívesen utasítanak vissza költséges fizetési eszközöket. Figyelembevételre kerülnek a kártyarendszerek (Visa Europe, MasterCard, *Groupement Cartes Bancaires*) által a versenyjogi eljárások során javasolt azon szintek is, amelyeket a versenyhatóságok további lépéseket nem igénylő szintekként elfogadtak.

A vizsgálat arra a megállapításra jutott, hogy a legkedvezőbb lehetőségnek az alábbiak kombinációja tűnik:

- egy sor intézkedés a piac hatékony működésének elősegítésére, ideértve a bankkártyák általános elfogadását előíró szabály korlátozását, és annak

lehetővé tételét a kereskedők számára, hogy az értékesítés helyén *minden* négyzerezplős kártyarendszeren alapuló kártyás és *kártyaalapú* műveletre vonatkozóan meghatározhassák a kártyamárkákat; és

- a fogyasztói betéti és hitelkártyákkal végzett határokon átnyúló műveletekre vonatkozó bankközi díjak felső határának meghatározása (az első szakaszban), valamint – a második szakaszban – a fogyasztói hitelkártyákkal és a fogyasztói betéti kártyákkal végzett belföldi műveletekre vonatkozó bankközi díjak felső határának meghatározása.

A hatásvizsgálat és annak melléklete részletesen kifejti a rendelet által a piac átláthatóságának és hatékony működésének biztosítása érdekében javasolt további intézkedéseket is, ideértve a fogyasztók befolyásolását tiltó intézkedések eltörlését, a kártyaazonosítás engedélyezését, a közös jelzésű fizetési eszköz kibocsátását (co-badging), a pénzforgalmi szolgáltatók kedvezményezettjeiknek történő számlaadási kötelezettségét, valamint az egységes kereskedői díjak alkalmazásának tilalmát.

A rendeletben javasolt ezen általános átláthatósági intézkedéseknek hatékonyabb piacot kell eredményezniük *valamennyi* négyzerezplős kártyarendszeren alapuló fizetési kártyás és *kártyaalapú* művelet tekintetében.

Mivel azonban bizonyos kártyakategóriákat a fogyasztók olyan széles köre használ, hogy a kereskedők a bevételkieséstől való félelem miatt általánosságban nem képesek azok elutasítása vagy a fogyasztók eltántorítása azok használatától, további intézkedésekre van szükség az integrált piac és a hatékony piaci működés érdekében, valamint a versenyellenes üzleti gyakorlatok szóban forgó területeken való felszámolása végett. Ez a fogyasztói betéti és hitelkártyákra vonatkozik.

Az első fázisban mindenekelőtt az vezetne jogi egyértelműséghez, ha a kereskedők jogosultak lennének saját tagállamukon kívül elfogadót választani (határokon átnyúló elfogadás), valamint ha szabályozásra kerülne a határokon átnyúló bankközi díjak mértéke. Bár ezen intézkedés hatása valószínűleg a nagykereskedőkre korlátozódna, mégis elősegítené a piaci integrációt, és a SEPA-átállás határidejének kitűzéséről szóló rendelet megfelelő rendelkezéseivel hasonlóan fegyelmező és egységesítő hatást gyakorolhatna a kizárólag belföldön alkalmazandó bankközi díjak szintjére is.

Ugyanakkor hosszú távon várhatóan a kiskereskedőknek is közvetlen előnyük származik majd a hatékonyabb bankközi díjakat és a pénzforgalmi szolgáltatók számára egyenlő feltételeket eredményező intézkedésekből. Egy átmeneti időszakot követően a fogyasztói kártyákra vonatkozó bankközi díjak szabályozását ezért ki kell terjeszteni a belföldi bankközi díjakra is. Jelenleg nyolc uniós tagállamban a betétkártya-műveletekre vonatkozóan egyáltalán nincs vagy nagyon alacsony szintű a bankközi díj, aminek nincsen értékelhető negatív hatása a kártyakibocsátásra és a kártyahasználatra, épp ellenkezőleg: általában ezekben tagállamokban a legnagyobb a kártyakibocsátás és -használat. Az utóbbi tíz év tendenciái alapján az elkövetkezendő években tovább fog nőni a betéti kártyák kibocsátása és használata, ezért a rendeletben szereplő átmeneti időszakot követően a betéti kártyák az Európai Unióban mindenütt jelen lévőnek tekinthetők, és már nem lesz indokolható a kártyakibocsátás és a kártyahasználat olyan díjakkal történő ösztönzése, amelyeket a kiskereskedők fizetnek a kibocsátó pénzforgalmi szolgáltatóknak. Már ma is ritkaságszámba megy, ha valaki kártya nélkül nyit fizetési számlát, ami már önmagában is jelentős költségmegtakarítást jelent a pénzforgalmi szolgáltatók számára. Ezenkívül egy irányelvjavaslat¹¹, amely többek között az

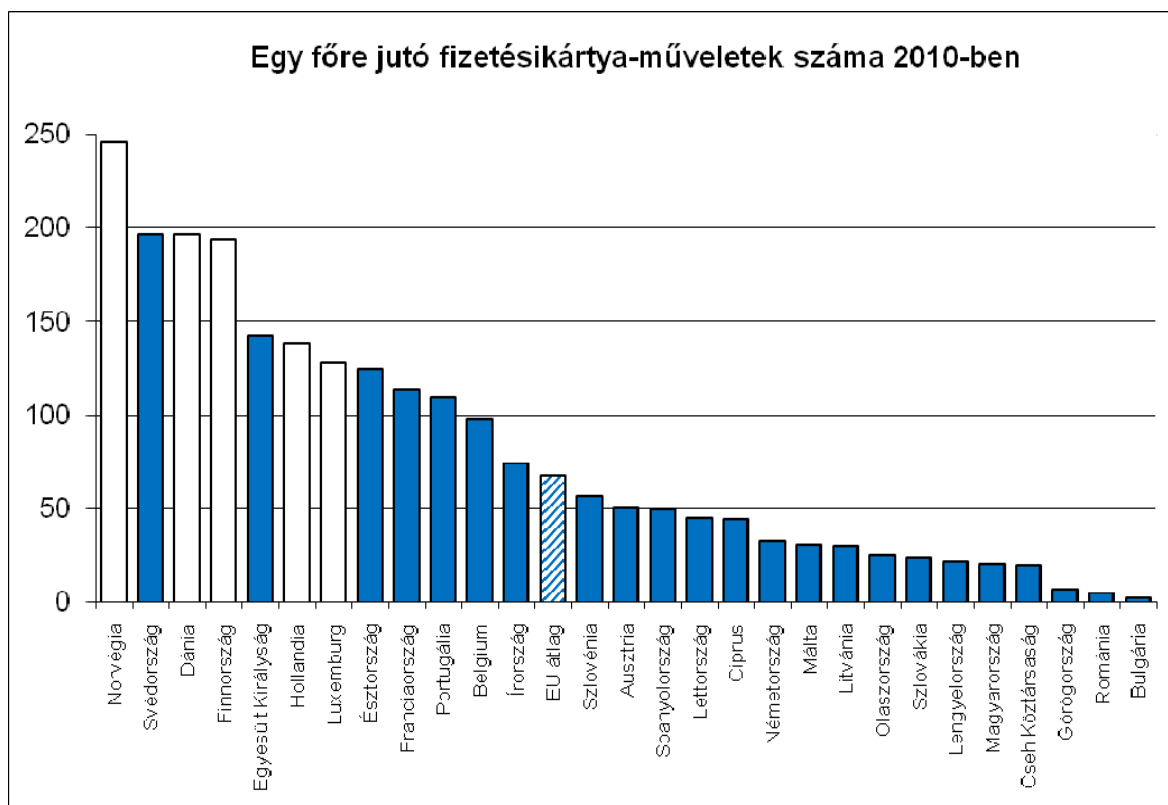
¹¹ COM (2013) 266 final.

alapszintű fizetési számlákhoz való hozzáférésről szól, azt javasolja, hogy a tagállamok gondoskodjanak arról, hogy az alapszintű fizetési számlák foglalják magukban a fizetési kártyával történő fizetési műveleteket (beleértve az online fizetéseket is). Ahhoz, hogy a kiskereskedőknek is közvetlen előnyük származzon a hatékonyabb bankközi díjakat és a pénzforgalmi szolgáltatók számára egyenlő feltételeket eredményező intézkedésekből, szükség lenne a belföldi fogyasztói kártyákkal kapcsolatos díjak szabályozására is. A kisebb és a – határokon átnyúló elfogadásból leginkább profitálni képes – nagyobb kiskereskedők közötti diszkrimináció elkerülése érdekében ajánlott az első szakaszban a *határokon átnyúló* műveletekre javasolt felső határt a második szakaszban a *belföldi* hitelkártya-műveletekre is kiterjeszteni. Ugyanakkor a Bizottság úgy véli, hogy az EGT piacainak fejlettsége tekintetében – különösen a betéti kártyák kibocsátása és használata terén – további vizsgálatokat kell lefolytatni, és ellenőrizni kell, hogy ezek ösztönzéséhez tényleg nem szükséges-e a bankközi díjak felszámítása. Mindeközben – a fentiekben kifejtettek szerint – 0,2 %-os és 0,3 %-os felső határok lennének alkalmazandók a betéti, illetve hitelkártya-műveletek tekintetében.

A bankközi díjak maximalizálása esetén a kiskereskedőknek mindent egybevetve hasznuk származna az alacsonyabb díjakból, ami megtakarításokat eredményezne, amelyek egy részét továbbadnák a fogyasztóknak. Tekintve, hogy a bankközi díjak (a kereskedői díjakon keresztül) beépülnek a kiskereskedelmi árakba, a fogyasztók már így is fizetnek. Mivel pedig a banki ágazatban kisebb a verseny, és a lakossági banki tevékenység terén jelenleg nem jellemző a fogyasztói mobilitás, kevésbé valószínű, hogy a bankok továbbadják a bankközi díjakból származó előnyöket a számlatulajdonosoknak, mint hogy a kereskedők ugyanezt továbbadják ügyfeleiknek. Ezért a kereskedők esetében mindenképp nagyobb mértékben kerülnek átadásra az előnyök, mint a bankok esetében. Ausztráliában a beavatkozás után a csökkenést vásárlásonként 0,67 ausztrál dollárra (AUD), számlánként éves szinten pedig 77,19 AUD-ra becsülték. A hatás azonban a különböző kiskereskedelmi ágazatokban, a kereskedő nagysága alapján, a kereskedő által használt fizetési eszközök szerint, valamint a „vásárlói kosár” alapján eltérő lehet. Mindig is nehéz lesz egy adott gazdasági tényező módosulását egy adott kiskereskedelmi üzletben kínált termék vagy szolgáltatás konkrét árának változásával összefüggésbe hozni.

Ez azonban nem jelenti azt, hogy a kiskereskedőket jelenleg terhelő költségeket a bankok automatikusan a fogyasztókra fogják hárítani. A fizetési rendszerek természetüknél fogva bonyolultak: a kártyabirtokos bankja kapcsolatban áll a kártyabirtokossal, a kereskedő bankja kapcsolatban áll a kereskedővel, és alapvetően mindkettő versenyben van más bankokkal, továbbá a fogyasztóikkal szemben tanúsított magatartásuk során eltérő piaci körülményekkel kell szembenéznük. Ezért a bankközi díjak maximalizálása várhatóan pozitív hatással lesz a kártyaelfogadásra, ami a méretgazdaságossági hatások alapján a kártyakibocsátást is pozitívan befolyásolhatja. A magas bankközi díjak csökkenéséhez a legtöbb országban általában a kártyák szélesebb körű elfogadását társítják, és úgy tűnik, hogy az alacsonyabb bankközi díjakkal rendelkező országokban magasabb a kártyahasználat aránya. Az Unióban Dániában a legmagasabb a kártyahasználati arány: a bankközi díj nélküli betétikártya-rendszerben 216 művelet jut egy főre. Ez a nemzetközi rendszerekre is igaz: Svájcban a Maestronak nincs bankközi díja és ez az elsődleges betétikártya-rendszer. Hollandiában magas és folyamatosan növekvő a kártyahasználat és -elfogadás aránya, felváltja a készpénzes fizetést. Mind Dániára, mind Hollandiára alacsony bankszámladíjak a jellemzők más, magasabb bankközi díjakkal rendelkező országokhoz képest (például Franciaországhoz – még a versenyjog érvényesítése után is – vagy Spanyolországhoz képest). Spanyolországban a beavatkozás után nőtt a kártyahasználat, a kártyás fizetések átlagos tranzakciónkénti értéke pedig 2005-től 2010-ig

15 %-kal csökkent. Ezzel párhuzamosan a spanyol nemzeti bank hivatalos adatai szerint nőtt a kártyaműveletek volumene és értéke¹².

A fentiek szerint a bankközi díjak nélküli belföldi rendszerekben a legmagasabb szintű a kártyahasználat (EKB adatok); az Egyesült Királyságban és Svédországban is viszonylag alacsonyok a bankközi díjak.

A bankközi díjak csökkenésének a kibocsátó és az elfogadó pénzforgalmi szolgáltatók bevételeire gyakorolt általános hatását nehéz megbecsülni, mivel a kártyaműveletek volumenében (a szélesebb körű elfogadás miatt) és a pénzforgalmi szolgáltatók készpénzkezeléssel kapcsolatos megtakarításaiban bekövetkező növekedés legalább részben kompenzálhatja a bankközi díjak maximalizálásából eredő veszteségeket. További költségmegtakarítást eredményezhet a bankjegykiadó automatákból (ATM-ekből) történő kevesebb pénzfelvétel és a korlátozottabb bankközi díjak, amelyeket általában az ATM elfogadó bankja részére kell kifizetni. Nem egyértelmű tehát, hogy a kibocsátó bank bevétele a fentiek következtében csökkenni fog. Ami a megvalósíthatóságot illeti, kijelenthető, hogy a bankközi díj nélkül működő betétikártya-rendszer kereskedelmi szempontból tökéletesen életképes, anélkül, hogy növelni kellene a fogyasztók folyószámlaköltségeit. Dánia például nem alkalmaz bankközi díjat a belföldi betéti rendszerében, az átlagos számlatulajdonos pedig jóval az uniós átlag alatti díjakat fizet a folyószámlája után. Hasonlóképpen, Svájcban az elsődleges betétikártya-hálózat a Maestro (a MasterCard része), amely nem alkalmaz MIF-et.

Valójában nincs automatikus kapcsolat a bankközi díjak csökkenése és az éves kártyadíjak növekedése között. Úgy tűnik, hogy a kártyadíjak sokkal inkább kapcsolódnak például a lakossági banki ágazatban tapasztalható versenyhez. Az Egyesült Államokban a bankközi díjak szabályozása után a bankok megpróbálták megemelni a kártyabirtokosi díjakat, azonban a fogyasztók ellenállása miatt visszakozniuk kellett. Svájcban a bankközi díjak csökkenésével

¹² Vö. a hatásvizsgálat 208. oldalával.

párhuzamosan csökkentek a kártyabirtokosi díjak. Ausztráliában a bankközi díjak felső határainak bevezetése előtt gyors ütemben növekedtek a kártyabirtokosi díjak, a reformok után ez az emelkedés lelassult (1997 és 2002 között: hitelkártyák +218 %, míg 2003 és 2008 között: +122 %). Spanyolországban a beavatkozás óta a betéti kártyák esetében az átlagos éves díjak minden évben 6,18 EUR-val nőttek, a hitelkártyák esetében pedig 11,45 EUR-val. Ugyanakkor a bankok kártyaportfóliója a gazdasági válság ellenére is nőtt – sokkal nagyobb arányban növelte a hitelkártyák számának emelkedése, mint a betéti kártyáké. Más tendenciák azt sugallhatják, hogy a spanyol banki ágazatban viszonylag korlátozott a verseny: például a folyószámla-vezetési díj 2007 és 2012 között megduplázódott, és nőttek a folyószámlahitel után fizetendő díjak is. Úgy tűnik, hogy Spanyolországban széles körben elterjedt a lakossági banki ágazat díjainak emelkedése, anélkül, hogy ez kapcsolatban állna a bankközi díjakkal.

Nem megerősített bizonyítékok vannak arra, hogy az Egyesült Államokban a MIF-szabályozás bevezetése után egy évvel árcsökkenés következett be. Ezenkívül az Ausztráliából származó adatok alapján úgy tűnik, hogy a kiskereskedők teljes egészében (100 %) profitálnak az alacsonyabb bankközi díjakból – mivel az elfogadó piacokon általában élesebb a verseny, mint a kibocsátó piacokon –, míg a kártyabirtokosi díjak potenciális növekedése a bankközidíj-csökkenés összegének 30-40 %-ára korlátozódik. Ráadásul a bankközi díjak maximalizálása és az átláthatósági intézkedések bevezetése után az alacsony költségű fizetési eszközt használó fogyasztók már nem fogják „támogatni” a költségesebb fizetési eszközöket használó (gyakran vagyonosabb) fogyasztókat; a kereskedők jelenleg nem tudják irányítani a fogyasztókat, különösen a „kötelezően használandó” kártyák tekintetében.

Miután a verseny ismételt betölti majd a szerepét, a fogyasztók és a kiskereskedők profitálnak a pénzforgalmi piacra újonnan belépőkből. Még ha emelkednek is a kártyabirtokosi díjak – ami nem vehető biztosra, mivel a bankközi díjak maximalizálása feltehetően vegyes hatással lesz a banki bevételekre –, a fogyasztóknak az alacsonyabb kiskereskedelmi árakon keresztül valószínűleg akkor is hasznuk származik majd az alacsonyabb bankközi díjakból (abban az esetben is, ha a kiskereskedők nem adják tovább a megtakarítások 100 %-át) és a pénzforgalmi piac új belépőiből. Azt is figyelembe kell venni, hogy a fogyasztók nagy valószínűséggel profitálni fognak az új piacra lépők által kínált szolgáltatásokból. Ennek valós példája – 0,2 % alatti bankközi díjakkal – Hollandia, ahol az olcsó online fizetési megoldást (Ideal) elsősorban azért fejlesztették ki, mert az alacsony bankközi díjak újításra ösztönözték a bankot. Ennek következtében a holland fogyasztóknak nem kell magas hitelkártya-előfizetési díjat fizetniük ahhoz, hogy online vásároljanak.

A kereskedelmi kártyákra és a háromszereplős rendszerek által kibocsátott kártyákra – bár ezek általában költségesebbek – az v) forgatókönyvnek megfelelően nem vonatkoznának a fogyasztói kártyák esetében javasolt felső határok, mivel az ilyen kártyák korlátozott piaci részesedéssel és eltérő díjstruktúrával rendelkeznek az Európai Unióban, ez utóbbi várhatóan nem fog megváltozni a jövőben. Ugyanakkor a fogyasztói kártyaműveletek esetében javasolt intézkedések annyiban alkalmazandók lennének ezekre a rendszerekre, amennyiben fogyasztói kártyákat bocsátanak ki, és olyan módon vesznek igénybe engedéllyel rendelkező pénzforgalmi szolgáltatókat, amelynek eredményeként rendszerük lényegében a négyszereplős rendszerekhez hasonlóan működik. Ezenkívül az említett rendszerekre minden körülmények között vonatkoznának az átláthatóságot növelő intézkedések.

A kereskedői díjak vi) opció szerinti szabályozása azzal járna, hogy nemcsak a bankközi díjakat, hanem a kereskedőkre kivetett egyéb díjakat is a szabályozás körébe vonnák. Ez *de facto* hatósági árakat jelentene a kereskedők számára, valamint a kiskereskedelmi árak szabályozását. Ezzel szemben a bankközi díjak maximalizálása a nagykereskedelmi árak szabályozását jelentené, annak érdekében, hogy a belső piac megvalósítása céljából

összehangolják őket a versenyjogi ügyek elemzéseivel, mivel a bankközi díjak a kiskereskedők számára nem, a fogyasztók számára pedig még kevésbé jelentik a végső árakat.

Az átláthatóságra és a fogyasztók befolyásolására vonatkozó intézkedések továbbra is fontosak maradnának a szabályozatlan bankközi díjakkal rendelkező kártyák túlzott reklámozásának megelőzése terén. Ezenkívül a szabályok kijátszása elleni intézkedésekről is rendelkezni kell.

3. A JAVASLAT JOGI ELEMEI

A javaslat összefoglalása

A javaslat két fő részből tevődik össze.

Az első rész bemutatja a bankközi díjakra vonatkozó szabályokat. E díjak tekintetében a javaslat egy „szabályozott” és egy „nem szabályozott” területet alakít ki. A szabályozott terület minden olyan kártyaműveletet magában foglal, amelyet a fogyasztók széles körben használnak, és amelyek elutasítása ezért nehézkes a kiskereskedők számára; ezek műveletek a fogyasztói betéti és hitelkártyákkal végzett, valamint a kártyaalapú fizetési műveletek. A nem szabályozott terület minden olyan fizeteskártya-műveletet és azon alapuló *kártyaalapú* fizetési műveletet magában foglal, amely nem tartozik a szabályozott területbe, ideértve az úgynevezett kereskedelmi kártyákat és a háromszereplős rendszerek által kibocsátott kártyákat is.

A „szabályozott területen” a rendelet kihirdetését követő kétéves átmeneti időszak alatt a bankközi díjak maximális szintjei kizárólag a *határokon átnyúló* műveletekre (amikor a kártyabirtokos más tagállamban használja a kártyáját) vagy a határokon átnyúló elfogadási műveletekre (amikor a kereskedő más tagállamban lévő elfogadó pénzforgalmi szolgáltatót vesz igénybe) vonatkozóan kerülnek bevezetésre.

Bár a hatásvizsgálat a betéti kártyák esetében alkalmazott bankközi díjak betiltását a legelőnyösebb opció részeként említette, a Bizottság úgy véli, hogy az EGT piacainak fejlettsége tekintetében – különösen a betéti kártyák kibocsátása és használata terén – további vizsgálatokat kell lefolytatni, és mielőtt a betéti kártyákra vonatkozó bankközi díjakat teljes egészében eltörölnék, ellenőrizni kell, hogy a kártyakibocsátás és -használat ösztönzéséhez tényleg nem szükséges-e a bankközi díjak felszámítása. Ezért javasolt, hogy az átmeneti időszak után, amely során csupán a határokon átnyúló elfogadás liberalizálása és szabályozása megy végbe, ugyanazok a maximális díjak érvényesüljenek a belföldi műveletekre, mint amelyek a határokon átnyúló elfogadási műveletekre vonatkoznak. Két évvel azt követően, hogy a jogszabály teljes körűen hatályba lépett, a Bizottság jelentést tesz az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogszabály alkalmazásáról, melyben különösen a bankközi díjak szintjének megfelelőségét értékeli, figyelembe véve a különböző fizetési eszközök használatát és költségét, illetve azt, hogy milyen mértékben jelentek meg új szereplők és új technológia a piacon.

Az átmeneti időszak után valamennyi (*határokon átnyúló és belföldi*) „fogyasztói” **betétikártya-műveletre** és ilyen műveleten alapuló *kártyaalapú* fizetési műveletre maximum 0,20 %-os bankközi díj fog vonatkozni, minden (*határokon átnyúló és belföldi*) fogyasztói **hitelkártya-műveletre** és azon alapuló *kártyaalapú* fizetési műveletre pedig maximum 0,30 %-os bankközi díj fog vonatkozni. Mivel a versenyhatóságok a szóban forgó felső határok elfogadásakor megállapították, hogy azok további intézkedést nem igényelnek, e határok olyan ésszerű irányadó értékeknek tekintendők, amelyek már megvalósultak, anélkül, hogy megkérdőjeleződött volna a nemzetközi kártyarendszerek működése, illetve a

pénzforgalmi szolgáltatók, a kiskereskedők és a fogyasztók jóléte, és amelyek egyúttal a jogbiztonságról is gondoskodnak.

A rendelet második része azokra az üzleti szabályokra vonatkozó szabályokat tartalmaz, amelyek a kártyaműveletek és az azokon alapuló *kártyaalapú* fizetési műveletek *valamennyi* kategóriájára alkalmazandók lesznek. A rendelet hatálybalépésétől kezdve például az alábbi szabályok fognak érvényesülni:

- korlátozottan lesz alkalmazható a bankkártyák általános elfogadását előíró szabály. Ettől függetlenül nem megengedhető a diszkrimináció a kibocsátó bank alapján vagy a kártyabirtokos származási helye alapján, illetve azon kártyák között, amelyekre azonos szintű bankközi díjak vonatkoznak;
- minden olyan szabály alkalmazása tilos lesz, amely megakadályozza vagy korlátozza a kereskedőket abban, hogy vevőiket hatékonyabb fizetési eszközök felé tereljék (a fogyasztók befolyásolását tiltó szabály).
- az elfogadó pénzforgalmi szolgáltatók legalább havonta kimutatást küldenek a kereskedők részére a díjakról, amely kimutatásban kártyakategóriánként, valamint minden egyes márka esetében külön feltüntetik a kereskedő által adott hónapban fizetett díjakat az elfogadó által nyújtott elfogadási szolgáltatások időpontjában;
- minden olyan szabály alkalmazása tilos lesz, amely megakadályozza, hogy a kereskedők közöljék az ügyfelekkel a pénzforgalmi szolgáltatások elfogadói részére fizetett díjakat.

A hatásvizsgálat a Hatásvizsgálati Testület 2013. március 20-i ülését követően módosításra került. A fontosabb változások között említhető a kártyapiacra és annak működésére, valamint a bankközi díjakkal kapcsolatos uniós ítélkezési gyakorlatra vonatkozó kiegészítő információk és a bankközi díjakra vonatkozó gazdasági irodalom összefoglalásának feltüntetése. Hangsúlyosabban bemutatásra került a maximális bankközi díjak bevezetésének a kártyabirtokosi díjakra, a fogyasztók általános jólétére és a banki bevételekre gyakorolt hatása, annak érdekében, hogy ésszerűbbé váljon a legfontosabb opciók hatásainak a főszövegben történő bemutatása. Érthetőbben elmagyarázták a különböző opciók és csomagok közötti összefüggéseket, valamint kifejtették egy mindenre kiterjedő, a bankközi díjakat magában foglaló csomag indokait, és alátámasztották a bankközi díjak jogszabályi úton való szabályozásának szükségességét.

Jogalap

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 114. cikkének (1) bekezdése.

A szubszidiaritás elve

Mivel a javaslat nem tartozik az Unió kizárólagos hatáskörébe, a szubszidiaritás elve érvényesül.

A javaslat célkitűzéseit a tagállamok a következők miatt nem tudják kielégítően megvalósítani:

Egy olyan integrált pénzforgalmi piac, amely országhatárokon átnyúló hálózatokon alapul, természetéből fakadóan uniós szintű megközelítést igényel, mivel az alkalmazandó elveknek, szabályoknak, eljárásoknak és szabványoknak a jogbiztonság és az egyenlő feltételek piaci szereplők számára történő biztosítása érdekében valamennyi tagállamban összhangban kell lenniük. Az uniós szintű megközelítés alternatívája a nemzeti szabályozói és versenyjogi intézkedések rendszere lenne, amely az uniós fellépésnél kevésbé lenne hatékony, továbbá

bonyolultabb és költségesebb lenne, mint az európai szintű jogalkotás. Ezért az esetleges uniós szintű beavatkozás megfelel a szubszidiaritás elvének. Ez a megközelítés támogatja az egységes eurófizetési térséget (Single Euro Payments Area, SEPA), és összhangban van a digitális menetrenddel, különösen az egységes digitális piac létrehozásával. Elősegíti a technológiai innovációt, és előmozdítja a növekedést és a munkahelyteremtést, különösen az elektronikus és a mobil kereskedelem területén.

Ezenkívül a pénzforgalmi piacok határokon átnyúló jellegére tekintettel egyetlen tagállam hatóságainak olyan intézkedése, amelynek célja a nagykereskedelmi díjak (bankközi díjak) szintjének csökkentése vagy módosítása, zavart okozna a közösségi piac zökkenőmentes működésében, és nem segítené elő a piaci integrációt, mivel nem eredményezne egyenlő feltételeket az Unióban. Ez lenne a helyzet például akkor, ha eltérő nemzeti intézkedésekkel igyekeznének szabályozni vagy maximalizálni a bankközi díjakat, ahogy azt jelenleg több tagállam is tervezi.

A javaslat tehát megfelel a szubszidiaritás elvének.

Az arányosság elve

A javaslat megfelel az arányosság elvének a következők miatt:

A javaslat nem haladja meg a célkitűzéseit, vagyis annak eléréséhez szigorúan szükséges mértékű, hogy segítséget nyújtson az EU egészére kiterjedő pénzforgalmi piac létrehozásához, amely lehetővé teszi a fogyasztók, a kiskereskedők és más vállalkozások számára, hogy az EU belső piacának valamennyi előnyét élvezhessék, ideértve az elektronikus kereskedelmet is. A páneurópai szereplők jobb lehetőségei a piacra lépésre, a szélesebb körű innováció, a nemzeti (általában olcsóbb) kártyarendszerek megnövekedett teljesítőképessége, valamint a korlátozottabb készpénzhasználat lehetőségeket biztosít a kiskereskedők és a pénzforgalmi szolgáltatók számára, függetlenül attól, hogy azok bankok vagy új piacra lépők. A tényleges verseny a kártyás fizetés és a kártyalapú fizetés piacain kézzelfogható piaci eredményeket fog hozni, meg fogja teremteni a pénzforgalmi szolgáltatók szélesebb választékát – ideértve a páneurópai szolgáltatókat és az innovatív piaci szereplőket –, és alacsonyabb költségeket fog eredményezni a kiskereskedők és fogyasztók számára. Ezeket a költségmegtakarításokat pedig a kereskedők várhatóan az alacsonyabb kiskereskedelmi árakon keresztül adják majd át a fogyasztóknak.

A bankközi díjak önmagukban, valamint az, hogy mértékük rendkívül széles skálán mozog, a piaci integráció és a tényleges verseny akadályát képezi, és ezt a hatást több olyan üzleti szabály is erősíti, amely csökkenti az átláthatóságot a kiskereskedők és a fogyasztók számára, korlátozza a kiskereskedők azon lehetőségét, hogy egy másik tagállamban elfogadót válasszanak, és megakadályozza, hogy a kiskereskedők hatékonyabb fizetési eszközök használatára ösztönözzék a fogyasztókat.

Az érdekelt felekkel folytatott – a hatásvizsgálatban összefoglalt – konzultáció alapján a Bizottság különböző intézkedések kombinálását javasolja a piac hatékony működésének elősegítése érdekében, a fogyasztói betéti és hitelkártyákkal végzett határokon átnyúló műveletekre vonatkozó bankközi díjak felső határának meghatározása (az első szakaszban), valamint – a második szakaszban – a fogyasztói hitelkártyákkal és a fogyasztói betéti kártyákkal végzett belföldi műveletekre vonatkozó bankközi díjak felső határának meghatározása útján.

Ha nem valósulna meg a szabályozás, nem oldódna meg az a probléma, hogy egyre inkább a két nagy nemzetközi piaci szereplőre támaszkodunk, míg az általában olcsóbb belföldi kártyarendszerek fokozatosan eltűnnek. A potenciális új páneurópai piacra lépők és az innovatív piaci szereplők méret- és választékgazdaságossága korlátozott maradna, míg a

kereskedők és a fogyasztók továbbra is fizetnének a töredezett és költséges uniós pénzforgalmi piac után (az EKB szerint az Európai Unió GDP-jének több mint 1 %-át, vagyis évi 130 milliárd EUR-t). Ha ezeket a kérdéseket a versenyjogi intézkedésekre hagyjuk, – különösen a MasterCard-ügyben hozott ítélet alapján – valószínű, hogy azok megoldása több évbe is beletelik majd, és mindig eseti alapon fog végbemenni, tehát nem alakulnak ki egyenlő feltételek.

Nem lépi túl a szükséges és arányos mértéket, ha a szabályozást a határokon átnyúló műveletek mellett – melyekből elsősorban a nagyobb kiskereskedők profitálnának – kiterjesztjük a belföldi műveletekre is. A határokon átnyúló műveletek kérdése gyorsan megoldható azáltal, hogy lehetőséget teremtünk a kiskereskedők számára, hogy olcsóbb határokon átnyúló elfogadó szolgáltatásokat keressenek, valamint azzal, hogy a belföldi banki közösségeket vagy rendszereket elfogadási díjaik csökkentésére ösztönözzük. Nemrégiben hasonló folyamat ment végbe a beszedési megbízások tekintetében. A SEPA-átállás határidejének kitűzéséről szóló rendelet korlátozza a beszedési megbízások bankközi díjait, a beszedési megbízások esetében eltörli a határokon átnyúló bankközi díjakat, a belföldi bankközi díjak esetében pedig megengedi, hogy 2017-ig hatályban maradjanak. Ennek következtében, és mivel több kereskedő a szomszédos országokba költöztette az elfogadját, a bankok vállalták, hogy már 2013. szeptember 1-jére eltörlik a beszedési megbízásokra vonatkozó bankközi díjaikat¹³¹⁴.

A versenyjogi eljárások keretében tett egyoldalú kötelezettségvállalások eredményeként az Unióban a határokon átnyúló kártyás fizetési műveletek jelentős száma már az e rendelet első fázisában alkalmazandó maximális bankközi díjak tiszteletben tartása mellett megy végbe. Ezek az elemek tehát rövid úton bevezethetők. A belföldi bankközi díjakat azonban módosítani kell. Ezért a belföldi fizetési műveletek esetében szükség van egy átmeneti időszak engedélyezésére. Másfelől a javaslat nem akadályozza meg a tagállamokat abban, hogy nemzeti jogalkotás útján alacsonyabb felső határokat vagy a fentiekkel azonos célú, illetve hatású intézkedéseket tartsanak fenn vagy vezessenek be.

A bankközi díjak maximalizálása ezenkívül a kiskereskedőknek is hasznára válna; ők sokkal nagyobb valószínűséggel adják tovább ezeket az előnyöket az ügyfeleiknek, mint a bankok, tekintve a verseny és a szolgáltatóváltás banki ágazatban jelenleg tapasztalható alacsony szintjét.

Ugyanakkor a fogyasztók közvetve már a kiskereskedelmi áron keresztül kifizetik a bankközi díjakat, és jelenleg a készpénzt vagy betéti kártyát használó fogyasztók támogatják a más fogyasztók által használt költségesebb kártyákat. Lehetne azzal érvelni, hogy a bankközi díjak csökkentése arra ösztönözné a bankokat, hogy növeljék a kártyabirtokosi díjakat. Ilyen összefüggésre azonban nincs bizonyíték. Úgy tűnik, hogy a kártyadíjakat elsősorban a lakossági banki ágazatban tapasztalható verseny szintje határozza meg.

Bár ez a javaslat a piaci integrációt, a piacra lépést, valamint a fogyasztók és a kiskereskedők jólétét támogatja, korántsem biztos, hogy negatív hatása lesz az inkumbens pénzforgalmi szolgáltatókra. Ha a bankközi díjakat az említett szinteken maximalizáljuk, az várhatóan pozitív hatással lesz a kártyák kereskedők általi elfogadására, ezáltal a fogyasztókat fokozottabb kártyahasználatra bátorítja. A kártyaműveletek volumenében (a szélesebb körű elfogadásnak köszönhetően) és a készpénzkezeléssel kapcsolatos megtakarításokban bekövetkező növekedés legalább részben kompenzálhatja a bankokat a bankközi díjak

¹³ http://www.autoritedelaconurrence.fr/user/standard.php?id_rub=418&id_article=1895

¹⁴ http://www.autoritedelaconurrence.fr/user/standard.php?id_rub=418&id_article=1895

maximalizálásából eredő potenciális veszteségekért. Az ATM-ekből történő kevesebb pénzfelvétel pedig további költségmegtakarítással járhat.

A tervezett 0,2 %-os és a 0,3 %-os szintek az úgynevezett kereskedősemlegességi teszten alapulnak, amely azt a díjszintet állapítja meg, amelyet a kereskedő hajlandó lenne kifizetni, ha összehasonlítaná annak költségét, amikor a vevő fizetési kártyát használ és a nem kártyával történő (készpénzes) fizetések költségét. A számadatokat ezen teszt alapján számítottuk ki, négy nemzeti bank összegyűjtött adatainak felhasználásával. A Visa, a MasterCard és a francia belföldi kártyarendszer, a *Groupement Cartes Bancaires* is elfogadta az említett számadatokat. A javaslat tehát arányos a fent említett célkitűzésekkel. A megfelelő és arányos szabályozás érdekében valamennyi javasolt szabályt arányossági vizsgálatnak vetettük alá.

A jogi aktus típusának megválasztása

Javasolt aktus: rendelet.

Más jogi aktus nem felelne meg a következők miatt:

A bankközi díjak mértékét és a korlátozó üzleti szabályokat technikai szinten szabványosítani és a lehető legteljesebb mértékben harmonizálni kell. Ez az érvelés sokkal inkább a rendeleti szabályozást támogatja, mint az irányelvet. Továbbá a pénzforgalmi ágazat hálózati jellegének köszönhetően az előnyök többsége csak akkor válik kézzelfoghatóvá, amikor az uniós szintű fizetési eszközökre történő belföldi átállás minden uniós tagállamban végbement. Egy irányelv, amelyet az országok valószínűleg eltérő módon hajtának végre, azzal a veszéllyel járna, hogy állandósul a pénzforgalmi piac jelenlegi széttagozottsága. Végül pedig a nemzeti átültetéshez szükséges idő miatt késleltetné is az átállást. Ezért a kártyás fizetési piac, illetve a mobil- és az internetalapú kártyapiacok bankközi díjainak és korlátozó üzleti szabályainak szabályozására a rendelet jogi eszközének alkalmazását javasoljuk.

A rendelet tiszteletben tartja különösen az Európai Unió Alapjogi Chartájában elismert alapvető jogokat és elveket, nevezetesen a vállalkozás szabadságát, valamint a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jogot, és azokkal összhangban alkalmazandó.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A javaslatnak nincsenek az uniós költségvetést érintő vonzatai.

5. OPCTIONÁLIS ELEMEEK

Felülvizsgálatra/módosításra/megszüntetésre vonatkozó rendelkezés

A javaslat felülvizsgálatra vonatkozó rendelkezést tartalmaz.

Európai Gazdasági Térség

A javasolt aktus érinti az Európai Gazdasági Térséget, ezért arra is ki kell terjeszteni.

A javaslat részletes magyarázata

Az alábbi rövid áttekintés célja, hogy a rendelet lényegének felvázolása útján megkönnyítse a döntéshozatali folyamatot.

Az 1. cikk – a rendelet tárgya és hatálya – kijelenti, hogy a rendelet az Unión belüli bankkártya-műveletek és kártyaalapú fizetési műveletek bankközi díjai tekintetében állapít meg szabályokat azokban az esetekben, amikor a fizetési művelet kedvezményezettje és annak pénzforgalmi szolgáltatója az Európai Unióban van, továbbá szabályozza az ilyen fizetésekkel kapcsolatos üzleti szabályokat is.

A 2. cikket – a fogalommeghatározásokat – amennyire lehetséges, össze kell hangolni a 2007/64/EK irányelvben alkalmazott fogalommeghatározásokkal. Ugyanakkor tekintettel arra, hogy a pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló irányelvhez képest a rendelet hatóköre korlátozottabb, néhány definíciót e javaslat igényeihez igazítottunk.

A 3. cikk (A határokon átnyúló fogyasztói betéti- és hitelkártya-műveletek maximális bankközi díja) 0,2 %-os, illetve 0,3 %-os felső határokat állapít meg a pénzforgalmi szolgáltatók számára a fogyasztói betéti kártyával, illetve hitelkártyával végzett határokon átnyúló műveletek bankközi díjai tekintetében; a felső korlátok a közzétételt követő két hónap elteltével lépnek hatályba.

A 4. cikk (Az összes fogyasztói betéti- és hitelkártya-művelet maximális bankközi díjai) a művelet értékén alapuló 0,2 %-os, illetve 0,3 %-os felső határokat állapít meg a pénzforgalmi szolgáltatók számára valamennyi fogyasztói betéti kártyával, illetve hitelkártyával végzett műveletek bankközi díjai tekintetében; a felső korlátok a közzétételt követő két év elteltével lépnek hatályba.

Az 5. cikk (A díjak kijátszásának tilalma) megállapítja, hogy a 3. és a 4. cikkben szereplő felső határok végrehajtása érdekében a kibocsátó és a kártyarendszer viszonyában kapott és kifizetett díjak nettó összege beépül a fizetett, illetve kapott bankközi díjakba a szabályok esetleges kijátszásának felmérése érdekében.

A 6. cikk (Engedélyezés) lefekteti, hogy a kártyarendszerek által kibocsátás vagy elfogadás végett megadott engedélyek területileg nem korlátozhatók, hanem az Unió egész területére ki kell terjedniük.

A 7. cikk (A kártyarendszer és a feldolgozás elkülönítése) rögzíti, hogy szervezetileg el kell különíteni a kártyarendszereket és a műveleteket feldolgozó jogalanyokat, valamint megtiltja a területi diszkriminációt a feldolgozási szabályok tekintetében, és egyúttal előírja a feldolgozók rendszerei közötti kölcsönös műszaki átjárhatóságot.

A 8. cikk (Közös jelzésű fizetési eszköz kibocsátása (co-badging) és a fizetési alkalmazás megválasztása) kijelenti, hogy a fizetési eszköz kibocsátója dönti el, hogy a fizetési alkalmazás megjelenhet-e ugyanazon a kártyán vagy token. A használt fizetési alkalmazás megválasztásának joga továbbra is a fogyasztónál marad, és azt a kibocsátó nem szabhatja meg előzetesen az eszköz vagy az értékesítés helyén lévő berendezés automatikus mechanizmusain keresztül.

A 9. cikk (Az egységes kereskedői díjak tilalma („unblending”)) egyértelművé teszi, hogy az elfogadó bankok kötelesek a fizetési kártyák különböző kategóriái és márkái esetében egyedi ajánlatot tenni, illetve egyedi díjat felszámítani a kedvezményezetteknek, és nem állapíthatnak meg egységes árat, továbbá kötelesek a különböző kategóriákra és márkákra vonatkozó összegekről megfelelő információt szolgáltatni.

A 10. cikk (A bankkártyák általános elfogadását előíró szabály) tisztázza, hogy a fizetési rendszerek és a pénzforgalmi szolgáltatók nem írhatják elő a kiskereskedő számára valamely kategória vagy márka elfogadását, ha az adott kiskereskedő egy másik kategóriát vagy márkát elfogad, kivéve, ha az adott márkára vagy kategóriára ugyanazok a szabályozott bankközi díjak vonatkoznak, mint az előbbire. Például a fogyasztói betéti kártyákat elfogadó kereskedők nem kényszeríthetők fogyasztói hitelkártyák elfogadására, viszont kötelezhetők egy másik fogyasztói betéti kártya elfogadására.

A 11. cikk (A fogyasztók befolyásolására vonatkozó szabályok) megállapítja, hogy a fizetési rendszerek és a pénzforgalmi szolgáltatók rendszerei nem akadályozhatják meg a kiskereskedőket abban, hogy a fogyasztókat a kiskereskedő által előnyben részesített konkrét fizetési eszköz használatára ösztönözzék. Ez nem érinti a pénzforgalmi szolgáltatásokról szóló

irányelv szerint és a fogyasztók jogairól szóló irányelv 19. cikke szerint megállapított, a kedvezményekre és a pótdíjakra vonatkozó szabályokat. A fizetési rendszerek és a pénzforgalmi szolgáltatók rendszerei nem akadályozhatják meg, hogy a kiskereskedők tájékoztassák a fogyasztókat a bankközi díjakról és a kereskedői díjakról.

A 12. cikk (A kedvezményezett tájékoztatása az egyedi fizetési műveletek esetén) meghatározza azokat az információkat, amelyeket a pénzforgalmi szolgáltató az egyedi fizetési művelet teljesítését követően köteles átadni a kereskedőnek, valamint rendelkezik az említett információ időszakos szolgáltatásának lehetőségéről is.

A 13. cikk (Az illetékes hatóságok) szabályozza azt az eljárást, amely a rendelet rendelkezéseinek alkalmazásáért felelős nemzeti hatóságok kijelölésére szolgál.

A 14. cikk (Szankciók) előírja a tagállamok számára, hogy állapítsák meg a rendeletben foglalt rendelkezések megsértése esetén alkalmazandó szankciók szabályait, és ezekről tájékoztassák a Bizottságot.

A 15. cikk (Peren kívüli panasztételi és jogorvoslati eljárások) megköveteli a tagállamoktól, hogy különös követelményeket határozzanak meg a kedvezményezettek és a pénzforgalmi szolgáltatók közötti viták rendezésére vonatkozóan.

A 16. cikk (Felülvizsgálati záradék) négy évvel a hatálybalépés után, különösen a bankközi díjak mértékével kapcsolatban. Ez a cikk megállapítja a rendeletben szereplő rendelkezések hatékony alkalmazásának értékelésére, és a szükség esetén azok módosítását célzó javaslattételre szolgáló mechanizmusokat.

A 17. cikk (Hatálybalépés) meghatározza azt a napot, amelyen a rendelet hatályba lép.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE**a kártyaalapú fizetési műveletek bankközi díjairól**

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 114. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezetének a nemzeti parlamentek számára való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére¹⁵,tekintettel az Európai Központi Bank véleményére¹⁶,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) A belső piac szétagoltsága hátrányos az Unión belüli versenyképességre, növekedésre és munkahelyteremtésre nézve. A belső piac megfelelő működéséhez szükséges az elektronikus fizetések integrált piacának megvalósítása és megfelelő működése előtt álló közvetlen és közvetett akadályok felszámolása, amely során nem tehető különbség a nemzeti és a határokon átnyúló fizetések között.
- (2) A 2007/64/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv¹⁷ megteremtette a jogi alapot a fizetések Unió egészére kiterjedő belső piacának létrehozásához, mivel lényegesen megkönnyítette a pénzforgalmi szolgáltatók tevékenységét, és egységes szabályokat alakított ki a pénzforgalmi szolgáltatások nyújtására vonatkozóan.
- (3) A 924/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet¹⁸ megállapította azt az elvet, amely szerint a határokon átnyúló, euróban teljesített fizetésekért a felhasználók által fizetett díjak megegyeznek a hasonló, tagállamon belüli fizetésért fizetendő díjakkal, ideértve az e rendelet hatálya alá tartozó kártyás fizetéseket is.

¹⁵ HL C ., ., o.¹⁶ HL C ., ., o.¹⁷ Az Európai Parlament és a Tanács 2007. november 13-i 2007/64/EK irányelve a belső piaci pénzforgalmi szolgáltatásokról és a 97/7/EK, a 2002/65/EK, a 2005/60/EK és a 2006/48/EK irányelv módosításáról és a 97/5/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 319, 2007.12.5., 1. o.).¹⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 2009. szeptember 16-i 924/2009/EK rendelete a Közösségben történő határokon átnyúló fizetésekről és a 2560/2001/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 266, 2009.10.9., 11. o.).

- (4) A 260/2012/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet¹⁹ megállapította a belső piaci euróátutalások és -beszedések működésének szabályait, azonban a kártyaalapú fizetéseket kizárta a hatóköréből.
- (5) A 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv²⁰ harmonizálta a fogyasztók és a kereskedők által kötött szerződések bizonyos szabályait, ideértve a fizetési eszköz használata után fizetendő díjakra vonatkozó szabályokat is, amelyek alapján a tagállamoknak meg kell tiltaniuk a kereskedők számára, hogy egy adott fizetési eszköz használata után olyan díjakat számítsanak fel a fogyasztóknak, amelyek meghaladják az adott eszköz használata miatt a kereskedő által viselt költséget.
- (6) A biztonságos, hatékony, versenyképes és innovatív elektronikus fizetés központi szerepet játszik annak biztosításában, hogy a fogyasztók, a kiskereskedők és a vállalkozások a belső piac valamennyi előnyét élvezhessék, különösen, mivel egyre nagyobb teret hódít az elektronikus kereskedelem.
- (7) Több tagállamban²¹ folyamatban van olyan jogszabályok előkészítése, amelyek célja a bankközi díjak szabályozása, és amelyek számos kérdéssel foglalkoznak, ideértve bankközi díjak különböző mértékű maximalizálását, a kereskedői díjakat, a bankkártyák általános elfogadását előíró szabályt, valamint a fogyasztók befolyásolására irányuló intézkedéseket. A néhány tagállamban rendelkezésre álló közigazgatási határozatok jelentősen eltérnek egymástól. Tekintettel a bankközi díjak kiskereskedőkre és fogyasztókra gyakorolt hátrányos hatására, nemzeti szinten további, a díjak eltérő szintjeinek kezelésére irányuló szabályozási intézkedések bevezetése várható. Ezek a nemzeti intézkedések valószínűleg jelentősen akadályoznák a kártyák, valamint a kártyaalapú internetes és mobilfizetések belső piacának megvalósítását, ezért akadályoznák a szolgáltatásnyújtás szabadságát.
- (8) A fizetési kártyák a lakossági vásárlások teljesítésére leggyakrabban használt elektronikus fizetési eszközök. Ugyanakkor az Unió fizeteskártya-piacának integrációja távolról sem fejeződött be, mivel számos fizetési megoldás nem tud továbbfejlődni a nemzeti határaikon túlra, illetve az új, az egész Uniót lefedő szolgáltatók akadályoztatva vannak a piacra lépésben. A piaci integráció hiánya jelenleg magasabb árakkal, valamint azzal jár, hogy a fogyasztók és a kiskereskedők számára a pénzforgalmi szolgáltatások kisebb választéka áll rendelkezésre, és korlátozottabbak a lehetőségeik a belső piac előnyeinek kihasználására. Ennek megfelelően fel kell számolni a kártyapiac – ideértve a kártyaműveleteken alapuló mobiltelefonos és internetes fizetések területét is – hatékony működése előtti akadályokat, amelyek még mindig akadályát képezik a teljes mértékben integrált piac megvalósításának.
- (9) A belső piac hatékony működésének lehetővé tétele érdekében, valamint a kiskereskedők és a fogyasztók előnyére támogatni kell, és meg kell könnyíteni az elektronikus fizetések használatát. A kártyák és más elektronikus fizetések sokoldalúbb módon használhatók – ideértve azt, hogy a belső piac és az elektronikus

¹⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 2012. március 14-i 260/2012/EU rendelete az euroátutalások és -beszedések technikai és üzleti követelményeinek megállapításáról és a 924/2009/EK rendelet módosításáról (HL L 94, 2012.3.30., 22. o.).

²⁰ Az Európai Parlament és a Tanács 2011. október 25-i 2011/83/EU irányelve a fogyasztók jogairól, a 93/13/EGK tanácsi irányelv és az 1999/44/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv módosításáról, valamint a 85/577/EGK tanácsi irányelv és a 97/7/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 304, 2011.11.22., 64. o.).

²¹ Olaszország, Magyarország, Lengyelország és az Egyesült Királyság.

kereskedelem kihasználása céljából felhasználhatók online fizetésekhez –, ráadásul az elektronikus fizetések nagy valószínűséggel biztonságos fizetéseket jelentenek a kiskereskedők számára. Ezért a kártyás vagy a kártyaalapú fizetések használata a készpénz helyett mind a kiskereskedők, mind a fogyasztók számára előnyös lehet, amennyiben a fizetési rendszerek használatának díjai gazdaságilag hatékony szinten kerülnek megállapításra, és egyúttal elősegíti az innovációt, valamint az új szereplők piacra lépését is.

- (10) A kártyás és a kártyaalapú fizetések terén a belső piac működését hátráltató egyik legfontosabb gyakorlat a bankközi díjak széles körű elterjedtsége, amelyekre tagállamok többségében nem létezik jogi szabályozás. A bankközi díjak a bankok között, általában egy adott rendszerhez tartozó kártyaelfogadó pénzforgalmi szolgáltatók és kártyakibocsátó pénzforgalmi szolgáltatók között alkalmazott díjak. A bankközi díjak központi részét képezik azoknak a díjaknak, amelyeket az elfogadó pénzforgalmi szolgáltatók minden egyes kártyaművelet után felszámítanak a kereskedőknek. A kereskedők pedig ezeket a kártyaköltségeket beleépítik az áruk és szolgáltatások általános árába. Úgy tűnik, hogy a kártyarendszerek közötti versenynek gyakorlatilag az a célja, hogy a lehető legtöbb kibocsátó pénzforgalmi szolgáltatót (például bankot) győzzék meg arról, hogy kibocsássák a kártyáikat, ami általában *magasabb*, nem pedig *alacsonyabb* bankközi díjakat eredményez a piacon – ez szöges ellentétben áll azzal, hogy a verseny rendszerint ármérséklő hatást gyakorol a piacgazdaságban. A bankközi díjak szabályozása javítaná a belső piac működését.
- (11) A jelenleg létező sokféle bankközi díj, és azok eltérő mértéke megakadályozza, hogy alacsonyabb bankközi díjakat alkalmazó üzleti modellekre támaszkodó, „új”, az egész Uniót lefedő piaci szereplők jelenjenek meg, ami hátrányos a potenciális méret- és választékgazdaságosságra, valamint az ebből eredő teljesítményre nézve. Ez negatív hatással van a kiskereskedőkre és fogyasztókra, továbbá akadályozza az innovációt. Mivel az egész Unióban jelen lévő piaci szereplőknek legalább az adott piacon elterjedt legmagasabb bankközi díjat kellene felajánlaniuk a kibocsátó bankoknak, ha az adott piacra be akarnak lépni, ez szintén a piac széttagoztságának fenntartását eredményezi. A jelenleg létező, alacsonyabb bankközi díjakat alkalmazó vagy bankközi díjakat egyáltalán nem alkalmazó belföldi rendszereket is a piac elhagyására kényszerítheti a magasabb bankközi díjbevételeket elérni kívánó bankoktól érkező nyomás. Ennek következtében a fogyasztók és a kereskedők korlátozottabb választékra, magasabb árakra és alacsonyabb minőségre számíthatnak a pénzforgalmi szolgáltatások terén, miközben az egész Unióra kiterjedő pénzforgalmi megoldások igénybevételére vonatkozó képességük korlátozott. Ráadásul a kiskereskedők nem tudják kiküszöbölni a díjkülönbségeket azáltal, ha más tagállamok bankjai által kínált kártyaelfogadási szolgáltatásokat vesznek igénybe. A fizetési rendszerek által alkalmazott konkrét szabályok minden egyes fizetési művelet után az értékesítés helyén (a kiskereskedő országában) érvényes bankközi díjak alkalmazását írják elő. Ez gátolja az elfogadó bankokat abban, hogy sikeresen kínálják a szolgáltatásaikat a határokon túl. Emellett a kiskereskedőket is akadályozza abban, hogy a fogyasztók javára csökkentsék pénzforgalmi költségeiket.
- (12) A meglévő jogszabályoknak a Bizottság, valamint a nemzeti versenyhatóságok általi alkalmazása nem tudta orvosolni ezt helyzetet.
- (13) Ezért a belső piac eltérő jogszabályokból és közigazgatási határozatokból eredő széttagoztságát, valamint a verseny ebből származó jelentős torzulását elkerülendő, az EUMSZ 114. cikkének megfelelően intézkedésekre van szükség a magas, illetve eltérő bankközi díjak problémájának kezelésére, a pénzforgalmi szolgáltatók számára annak

lehetővé tételére, hogy szolgáltatásaikat határokon átnyúló alapon nyújtsák, valamint azért, hogy a fogyasztók és a kiskereskedők határokon átnyúló szolgáltatásokat vehessenek igénybe.

- (14) E rendelet alkalmazása nem érinti az uniós és a nemzeti versenyszabályok alkalmazását. A rendelet nem akadályozhatja meg a tagállamokat abban, hogy nemzeti jogalkotás útján alacsonyabb felső határokat vagy a fentiekkel azonos célú, illetve hatású intézkedéseket tartsanak fenn vagy vezessenek be.
- (15) A rendelet fokozatos megközelítést alkalmaz. Első lépésként intézkedéseket kell hozni a fizeteskártya-műveletek határokon átnyúló kibocsátásának és elfogadásának megkönnyítése érdekében. Kellően egyértelmű jogi helyzetet teremtenie, ha a kereskedők jogosultak lennének saját tagállamukon kívül elfogadót választani (határokon átnyúló elfogadás), valamint ha megállapításra kerülne a határokon átnyúló bankközi díjak maximális értéke a határokon átnyúló elfogadási műveletek tekintetében. Továbbá a fizetési eszközök kibocsátására, illetve elfogadására vonatkozó engedélyeknek földrajzi korlátozás nélkül az egész Unióban érvényesnek kell lenniük. Ezek az intézkedések a fogyasztók és a kiskereskedők előnyére lehetővé tennék a kártyás, valamint internetes és mobilfizetések belső piacának zökkenőmentes működését.
- (16) A versenyjogi eljárások keretében tett egyoldalú kötelezettségvállalások eredményeként az Unióban számos határokon átnyúló kártyás fizetési művelet már az e rendelet első fázisában alkalmazandó maximális bankközi díjak tiszteletben tartása mellett megy végbe. Ezért az ilyen műveletekre vonatkozó rendelkezéseknek hamar hatályba kellene lépniük, ami lehetőséget teremt a kiskereskedők számára, hogy olcsóbb határokon átnyúló elfogadó szolgáltatásokat keressenek, a belföldi banki közösségeket vagy rendszereket pedig elfogadási díjaik csökkentésére ösztönzi.
- (17) A belföldi műveletek esetében átmeneti időszakra van szükség annak érdekében, hogy elegendő időt biztosítsunk a pénzforgalmi szolgáltatók és rendszerek számára az új követelményekhez való alkalmazkodásra. Ezért az e rendelet hatálybalépését követő kétéves időszak eltelte után annak érdekében, hogy a kártyaalapú fizetések esetében megvalósuljon a belső piac, a fogyasztói kártyaműveletek bankközi díjainak felső határait ki kell terjeszteni valamennyi, vagyis a határokon átnyúló és a belföldi fizetésekre egyaránt.
- (18) A határokon átnyúló elfogadás megkönnyítése érdekében valamennyi (*határokon átnyúló és belföldi*) „fogyasztói” betétikártya-műveletre és *kártyaalapú* fizetési műveletre maximum 0,20 %-os bankközi díjnak kell vonatkoznia, és minden (*határokon átnyúló és belföldi*) fogyasztói hitelkártya-műveletre és azon alapuló *kártyaalapú* fizetési műveletre maximum 0,30 %-os bankközi díjnak kell vonatkoznia.
- (19) Ezek a felső határok a gazdasági irodalom által kialakított, úgynevezett kereskedősemlegességi teszten alapulnak, amely azt a díjszintet állapítja meg, amelyet a kereskedő hajlandó lenne kifizetni, ha összehasonlítaná annak költségét, amikor a vevő fizetési kártyát használ és a nem kártyával történő (készpénzes) fizetések költségét (figyelembe véve az elfogadó bankoknak fizetendő szolgáltatási díjat, vagyis a bankközi díjon felül fizetendő kereskedői díjat). Ezáltal a hatékony fizetési eszközök használatát ösztönzi, mivel azokat a kártyákat támogatja, amelyek magasabb tranzakciós kedvezményeket biztosítanak, és egyúttal megakadályozza az aránytalan kereskedői díjakat, amelyek rejtett költségeket rónának más fogyasztókra. A túlzott kereskedői díjak a bankközi díjakra vonatkozó kollektív megállapodások nyomán is létrejöhetnek, mivel a kereskedők az üzleti lehetőség elvesztése miatti félelemből nem

szívesen utasítanak vissza költséges fizetési eszközöket. A tapasztalatok alapján ezek a mértékek arányosak, mivel nem kérdőjelezik meg a nemzetközi kártyarendszerek és pénzforgalmi szolgáltatók működését. Ezenkívül a kiskereskedők és a fogyasztók számára is előnyösek, valamint gondoskodnak a jogbiztonságról.

- (20) E rendelet hatályának minden olyan műveletre ki kell terjednie, amelyben mind a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatójának, mind a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatójának székhelye az Unióban van.
- (21) Az európai digitális menetrendben meghatározott technológiai semlegesség elvének megfelelően ez a rendelet alkalmazandó a kártyaalapú fizetési műveletekre, függetlenül attól a környezettől, amelyben a művelet végbemegy, ideértve a kiskereskedelmi fizetési eszközöket és szolgáltatásokat, amelyek offline, online vagy mobil környezetet is jelenthetnek.
- (22) A fizetésikártya-műveletek általában két fő üzleti modell, az úgynevezett háromszereplős fizetésikártya-rendszer (kártyabirtokos – elfogadó és kibocsátó rendszer – kereskedő) és a négyszereplős fizetésikártya-rendszer (kártyabirtokos – kibocsátó bank – elfogadó bank – kereskedő) alapján teljesülnek. Számos négyszereplős fizetésikártya-rendszer alkalmaz külön bankközi díjakat (az elfogadó bankok által a kártyakibocsátás és a kártyahasználat ösztönzése érdekében fizetett díjakat), amelyek jellemzően multilaterálisak. A háromszereplős fizetésikártya-rendszerek magukban foglalják a bankközi díjakat. Az implicit bankközi díjak létezésének elismerése, valamint az egyenlő feltételek kialakításának elősegítése érdekében azok a háromszereplős fizetésikártya-rendszerek, amelyek pénzforgalmi szolgáltatókat használnak kibocsátóként vagy elfogadóként, négyszereplős fizetésikártya-rendszernek tekintendők, és az azokra vonatkozó szabályokat kell követniük; az átláthatósági és az üzleti szabályokkal kapcsolatos egyéb intézkedések pedig valamennyi szolgáltató tekintetében alkalmazandók.
- (23) Fontos annak biztosítása, hogy a pénzforgalmi szolgáltatók által fizetett vagy kapott bankközi díjakra vonatkozó rendelkezések ne legyenek megkerülhetők a kibocsátó pénzforgalmi szolgáltatók felé áramló alternatív díjakon keresztül. Ennek elkerülése érdekében a kibocsátó pénzforgalmi szolgáltató által valamely fizetésikártya-rendszeren keresztül fizetett és kapott díjak „nettó összege” tekintendő a bankközi díjnak. A bankközi díj kiszámításakor annak ellenőrzése érdekében, hogy nincs-e szó a szabályok kijátszásáról, a kibocsátó pénzforgalmi szolgáltató által a szabályozott műveletekkel kapcsolatban valamely fizetésikártya-rendszerből kapott valamennyi kifizetés és ösztönző teljes összegét figyelembe kell venni, csökkentve a kibocsátó pénzforgalmi szolgáltató által a rendszerbe befizetett díjakkal. A számításba vett kifizetések, ösztönzők és díjak lehetnek közvetlenek (volumenen alapuló vagy a konkrét műveletre vonatkozó) vagy közvetettek is (ideértve a bizonyos műveleti volumen eléréseért járó marketing ösztönzőket, jutalmakat és kedvezményeket is).
- (24) A fogyasztók jellemzően nincsenek tisztában azokkal a díjakkal, amelyeket az általuk alkalmazott fizetési eszköz után a kereskedők fizetnek. Ugyanakkor a kibocsátó pénzforgalmi szolgáltatók által alkalmazott számos ösztönző gyakorlat (például utazási utalványok, jutalmak, kedvezmények, visszaterhelések, ingyenes biztosítások stb.) a kibocsátó pénzforgalmi szolgáltatók számára magasabb díjakat generáló fizetési eszközök használatára ösztönözhetik a fogyasztókat. E hatás ellensúlyozása érdekében a bankközi díjakra korlátozásokat megállapító intézkedéseknek csak azokra a fizetési kártyákra kell vonatkozniuk, amelyek tömegtermékekké váltak, és amelyek elutasítása széles körű kibocsátásuk és használatuk miatt általában nehézkes a kereskedők

számára (azaz a fogyasztói betéti és hitelkártyákra). Az ágazat nem szabályozott részében a piac hatékony működésének elősegítése végett, valamint annak korlátozása érdekében, hogy az ágazat szabályozott területeiről a nem szabályozott területekre helyeződjön át az üzleti tevékenység, számos intézkedés elfogadására van szükség, ideértve a következőkre vonatkozó intézkedéseket: a rendszerek és az infrastruktúra elkülönítése, a fizető fél kedvezményezett általi befolyásolása, valamint a fizetési eszközök kedvezményezett általi szelektív elfogadásának lehetővé tétele.

- (25) A rendszer és az infrastruktúra elkülönítése következtében valamennyi feldolgozó képes lesz versenyezni a rendszerek ügyfeleiért. Mivel a feldolgozási költség a kártyaelfogadás teljes költségének jelentős részét teszi ki, fontos, hogy az értéklánc ezen része megnyíljon a tényleges verseny számára. A rendszer és az infrastruktúra elkülönítése alapján a kártyarendszereknek és a feldolgozóknak jogi formájukat, szervezetüket és döntéshozatali folyamataikat tekintve függetleneknek kell lenniük. Nem alkalmazhatnak megkülönböztetést például úgy, hogy kedvezményes elbánásban részesítik egymást, vagy olyan bizalmas információt szolgáltatnak egymásnak, amely az adott piaci szegmensben nem érhető el a versenytársaik számára, túlzott tájékoztatási követelményeket támasztanak a versenytársaikkal szemben az adott piaci szegmensben, kölcsönösen támogatják egymás tevékenységét, vagy közös irányítási rendszereik vannak. Az ilyen megkülönböztető gyakorlatok hozzájárulnak a piac széttagoltságához, negatív hatással vannak az új piaci szereplők piacra lépésére, és akadályát képezik új, az egész Uniót lefedő piaci szereplők megjelenésének, tehát hátráltatják a belső piac megvalósítását a kártyás, valamint az internetes és mobilfizetések területén, ami a kiskereskedőkre, a társaságokra és a fogyasztókra nézve is hátrányos.
- (26) A fizeteskártya-rendszerek által alkalmazott rendszerszabályok és a pénzforgalmi szolgáltatók által alkalmazott gyakorlatok általában nem igyekeznek tájékoztatni a kereskedőket és a fogyasztókat a díjak közötti különbségekről, és csökkentik a piac átláthatóságát, például azáltal, hogy egységes díjakat alkalmaznak („blending”), vagy megtiltják a kereskedőknek, hogy olcsóbb kártyamárkát vagy társárka-kártyát válasszanak, illetve hogy a fogyasztókat az olcsóbb kártyák használatára ösztönözzék. Még ha a kereskedők tisztában is vannak a különböző költségekkel, a rendszerszabályok gyakran megakadályozzák, hogy lépéseket tegyenek a díjak csökkentése érdekében.
- (27) A fizetési eszközök eltérő költségekkel járnak a kedvezményezett számára: egyes eszközök sokkal drágábbak a többinél. A kedvezményezettnek képesnek kell lennie arra, hogy szabadon úgy befolyásolja a fizető feleket, hogy azok egyes konkrét fizetési eszközöket használjanak, kivéve, ha bizonyos fizetési kategóriák esetében valamely fizetési eszközt jogszabály ír elő, illetve ha valamely fizetési eszköz nem utasítható el, mivel törvényes fizetőeszköz. A kártyarendszerek és a pénzforgalmi szolgáltatók ebben a tekintetben számos korlátozást alkalmaznak a kedvezményezettek nézve, amelyekre példaként említhetők a következők: annak korlátozása, hogy alacsony összegek tekintetében a kedvezményezett visszautasíthasson bizonyos fizetési eszközöket; a kedvezményezett által egy adott fizetési eszköz után fizetendő díjokról a fizető félnek nyújtható információ korlátozása; illetve annak korlátozása, hogy a kedvezményezett üzletében hány olyan pénztár lehet, amely csak bizonyos fizetési eszközöket fogad el. Ezeket a korlátozásokat el kell törölni.
- (28) A COM (2013) 547 javaslat 55. cikke szerint a kedvezményezett jogosult a fizető felet valamely konkrét fizetési eszköz használatára ösztönözni. Azonban a kedvezményezettnek nem szabad olyan fizetési eszköz használata után díjat kérnie,

amely tekintetében a bankközi díjakat ez a rendelet szabályozza, mivel ebben a helyzetben korlátozottá válnak a pótdíjak megállapításával járó előnyök, a piac pedig bonyolultabb lesz.

- (29) A bankkártyák általános elfogadását előíró szabály olyan kettős kötelezettség, amelyet a kibocsátó pénzforgalmi szolgáltatók és a fizetési kártya-rendszerek alkalmaznak a kedvezményezettek tekintetében, azért, hogy azok ugyanannak a márkának valamennyi kártyáját elfogadják (a *termékek* általános elfogadására vonatkozó kötelezettség), függetlenül a szóban forgó kártyák eltérő költségeitől, valamint függetlenül a kártyát kibocsátó banktól (a *kibocsátók* általános elfogadására vonatkozó kötelezettség). A fogyasztó érdeke, hogy azonos kártyakategória esetében a kedvezményezett ne tehessen különbséget a kibocsátók vagy a kártyabirtokosok között, és a fizetési rendszerek, illetve a pénzforgalmi szolgáltatók kötelezhetik erre a kedvezményezetteket. Ezért bár a *kibocsátók* általános elfogadására vonatkozó kötelezettség – amely a bankkártyák általános elfogadását előíró szabály részét képezi – egy fizetési kártya-rendszeren belül igazolható, mivel megakadályozza, hogy a kedvezményezettek különbséget tegyenek a kártyát kibocsátó egyes bankok között, a *termékek* általános elfogadására vonatkozó kötelezettség lényegében olyan gyakorlatot jelent, amelynek eredményeként az alacsony költségű kártyák elfogadását a magas költségű kártyák elfogadásához kötik. Ha a bankkártyák általános elfogadását előíró szabályból eltávolítanánk a *termékek* általános elfogadására vonatkozó kötelezettséget, a kereskedők az általuk kínált fizetési kártyák választékát az alacsony(abb) költségű fizetési kártyákra korlátozhatnák, amiből a csökkent kereskedői költségeken keresztül a fogyasztóknak is előnye származna. Így a betéti kártyákat elfogadó kereskedők nem kényszerülnének a hitelkártyák elfogadására is, azok pedig, akik elfogadják a hitelkártyákat, nem kényszerülnének arra, hogy elfogadják a kereskedelmi kártyákat. Ugyanakkor a fogyasztó, valamint a fogyasztó azon képességének védelme érdekében, hogy a lehető leggyakrabban fizetési kártyákat használjon, a kereskedőket kötelezni kell arra, hogy minden olyan kártyát elfogadjanak, amelyekre ugyanaz a szabályozott bankközi díj vonatkozik. Ez a korlátozás továbbá versenyképesebb környezetet teremtené azon kártyák számára, amelyeknek bankközi díjait ez a rendelet nem szabályozza, mivel a kereskedők tárgyalási pozíciója erősebbé válna azzal kapcsolatban, hogy milyen feltételekkel fogadják el ezeket a kártyákat.
- (30) A bankkártyák általános elfogadását előíró szabályra vonatkozó korlátozások hatékony működéséhez nélkülözhetetlenek bizonyos információk. Először is, a kedvezményezetteknek megfelelő eszközzel kell rendelkezniük a különböző kártyakategóriák azonosításához. Ezért a különféle kategóriáknak látható módon és elektronikusan is azonosíthatónak kell lenniük az eszközön. Másodszor, a fizető felet is tájékoztatni kell arról, hogy fizetési eszközét (eszközeit) elfogadták egy adott értékesítési helyen. Fontos, hogy a kedvezményezett egy időben és ugyanolyan körülmények között tájékoztassa a fizető felet egy adott márka használatának korlátozásáról, mint ahogy azt közli, hogy valamelyik márkát elfogadja.
- (31) Annak érdekében, hogy jogorvoslati lehetőséget biztosítsanak e rendelet téves alkalmazása esetére, illetve arra az esetre, ha vita keletkezne a pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevő fél és a pénzforgalmi szolgáltató között, a tagállamoknak megfelelő és hatékony peren kívüli panasztételi és jogorvoslati eljárásokat kell létrehozniuk. A tagállamoknak le kell fektetniük a rendelet megszegésének szankcióira vonatkozó szabályokat, gondoskodniuk kell róla, hogy a szankciók hatékonyak, arányosak és visszatartó erejűek legyenek, és biztosítaniuk kell azok alkalmazását.

- (32) Mivel e rendelet célkitűzését (nevezetesen a fizetésikártya-műveletek és a kártyás fizetésen alapuló internetes és mobil műveletek egységes követelményeinek lefektetését) a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért azok az intézkedés léptéke miatt uniós szinten jobban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében meghatározott szubszidiaritás elvének megfelelően. Az említett cikkben foglalt arányossági elvvel összhangban a rendelet nem lépi túl a szóban forgó célkitűzések eléréséhez szükséges mértéket.
- (33) A rendelet tiszteletben tartja különösen az Európai Unió Alapjogi Chartájában elismert alapvető jogokat és elveket, nevezetesen a vállalkozás szabadságát, a fogyasztóvédelemhez, valamint a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jogot, és azokkal összhangban alkalmazandó.

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Hatály

- (1) Ez a rendelet egységes technikai és üzleti követelményeket határoz meg azokra az Unióban teljesített fizetésikártya-műveletekre vonatkozóan, amelyek esetében mind a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatójának, mind a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatójának székhelye az Unióban van.
- (2) Ez a rendelet nem alkalmazandó azokra a fizetési eszközökre, amelyek csak olyan korlátozott hálózaton belül használhatók, amelyet egyes konkrét igények korlátozottan használható fizetési eszközök segítségével történő kiszolgálására hoztak létre, mivel ezek csak a kibocsátó helyiségeiben, a hivatásos kibocsátóval közvetlen kereskedelmi szerződésben álló szolgáltatók korlátozott hálózatán belül teszik lehetővé az eszköz birtokosa számára az áruk, illetve szolgáltatások beszerzését, vagy mivel csupán áruk és szolgáltatások korlátozott körének beszerzésére használhatók.
- (3) A II. fejezet nem alkalmazandó a következőkre:
- a) kereskedelmi kártyákkal végzett műveletek;
 - b) bankjegykiadó automatókból történő készpénzfelvétel; és
 - c) háromszereplős fizetésikártya-rendszerek által kibocsátott kártyákkal végzett műveletek.
- (4) A 7. cikk nem alkalmazandó a háromszereplős fizetésikártya-rendszerekre.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában:

- (1) „elfogadó”: olyan pénzforgalmi szolgáltató, amely közvetett vagy közvetlen szerződéses kapcsolatban áll a kedvezményezettel annak fizetési műveleteinek feldolgozása érdekében;

- (2) „kibocsátó”: olyan pénzforgalmi szolgáltató, amely közvetett vagy közvetlen szerződéses kapcsolatban áll a fizető féllel annak fizetési műveleteinek elindítása, feldolgozása és teljesítése érdekében;
- (3) „fogyasztó”: olyan természetes személy, aki az e rendelet hatálya alá tartozó pénzforgalmi szolgáltatási szerződések keretében saját szakmája, üzleti tevékenysége vagy foglalkozása körén kívül eső célból jár el;
- (4) „betétikártya-művelet”: olyan kártyás fizetési művelet – ideértve az előre fizetett kártyákkal végzett műveleteket is –, amely egy folyószámlához vagy betéti számlához kapcsolódik, amely számlát a művelet engedélyezését/kezdemenyezését követő legfeljebb 48 órán belül az adott művelettel megterhelik;
- (5) „hitelkártya-művelet”: olyan kártyás fizetési művelet, amely esetében a műveletet az annak engedélyezését/kezdemenyezését követő 48 órán túl teljesítik;
- (6) „kereskedelmi kártya”: minden olyan, vállalkozások vagy közszektorbeli intézmények részére kibocsátott fizetési kártya, amelynek használata a munkavállalók vagy a köztisztviselők üzleti költségeire korlátozódik, illetve minden olyan, üzleti tevékenységet végző önálló vállalkozó természetes személyek részére kibocsátott kártya, amelynek használata az érintett vállalkozó, illetve annak alkalmazottai üzleti kiadásaira korlátozódik;
- (7) „kártyaalapú fizetési művelet”: valamilyen kártya, telekommunikációs, digitális vagy informatikai eszköz vagy szoftver segítségével elvégzett fizetési művelet teljesítésére használt szolgáltatás, ha annak eredménye egy fizetésikártya-művelet. Nem tartoznak a kártyaalapú fizetési műveletek körébe a pénzforgalmi szolgáltatások egyéb fajtáin alapuló műveletek.
- (8) „határokon átnyúló fizetési művelet”: a fizető fél vagy a kedvezményezett által kezdeményezett kártyás fizetési vagy kártyaalapú fizetési művelet, ha a fizető fél pénzforgalmi szolgáltatójának és a kedvezményezett fél pénzforgalmi szolgáltatójának különböző tagállamban található a székhelye, vagy ha a fizetési kártyát olyan kibocsátó pénzforgalmi szolgáltató bocsátotta ki, amelynek székhelye az értékesítés helyének tagállamától eltérő tagállamban van;
- (9) „bankközi díj”: valamely fizetésikártya-műveletben vagy fizetésikártya-alapú műveletben részt vevő fizető fél és kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatói között, az egyes beszedési megbízási műveletek után közvetve (harmadik személyen keresztül) vagy közvetlenül fizetett díj;
- (10) „kereskedői díj”: a kedvezményezett által az egyes műveletek után az elfogadó részére fizetett díj, amely a bankközi díjat, a fizetési rendszer és a feldolgozás díját, valamint az elfogadó árrését tartalmazza;
- (11) „kedvezményezett”: az a természetes vagy jogi személy, aki vagy amely valamilyen fizetési művelet tárgyát képező pénzeszköz szándékolt jogosultja;
- (12) „fizető fél”: az a természetes vagy jogi személy, aki vagy amely egy fizetési számla tulajdonosa, és aki vagy amely az adott fizetési számláról fizetési megbízást engedélyez, vagy – fizetési számla hiányában – az a természetes vagy jogi személy, aki vagy amely fizetési megbízást ad;
- (13) „fizetésikártya-rendszer”: szabályok, gyakorlatok, szabványok és/vagy végrehajtási útmutatók egységes rendszere a fizetési műveleteknek az Unióban és a tagállamokon belül történő teljesítéséhez, amely elkülönül a működését támogató infrastruktúrától vagy fizetési rendszertől;

- (14) „négyszereplős fizetésikártya-rendszer”: olyan fizetésikártya-rendszer, amelyben a fizetéseket a rendszer, egy fizetési kártyát kibocsátó pénzforgalmi szolgáltató (a kártyabirtokos oldalán) és egy elfogadó pénzforgalmi szolgáltató (a kedvezményezett oldalán) közvetítésével a kártyabirtokos fizetési számlájáról teljesítik a kedvezményezett fizetési számlájára, valamint az ilyen struktúrán alapuló *kártyaalapú* műveletek;
- (15) „háromszereplős fizetésikártya-rendszer”: olyan fizetésikártya-rendszer, amelyben a fizetéseket a rendszer által a kártyabirtokos nevében vezetett fizetési számláról teljesítik a rendszer által a kedvezményezett nevében vezetett fizetési számlára, valamint az ilyen struktúrán alapuló *kártyaalapú* műveletek. Ha egy háromszereplős fizetésikártya-rendszer más pénzforgalmi szolgáltatók részére engedélyezi a fizetési kártyák kibocsátását és/vagy elfogadását, akkor négyszereplős fizetésikártya-rendszernek tekintendő;
- (16) „fizetési eszköz”: a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője és a pénzforgalmi szolgáltató közötti megállapodás tárgyát képező, a pénzforgalmi szolgáltatás igénybe vevője által vagy nevében fizetési megbízás kezdeményezésére használt, személyre szabott eszköz(ök) és/vagy eljárások;
- (17) „kártyaalapú fizetési eszköz”: minden olyan fizetési eszköz, ideértve a kártyát, a mobiltelefont, a számítógépet és minden egyéb technológiai eszközt, amely tartalmazza a fizető fél által olyan fizetési megbízás kezdeményezésére használt megfelelő alkalmazást, amely nem a 2012/260/EU rendelet 2. cikke értelmében vett átutalás vagy beszedés;
- (18) „fizetési alkalmazás”: valamilyen eszközre telepített számítógépes szoftver vagy annak megfelelője, amely lehetővé teszi a kártyaalapú fizetési műveletek kezdeményezését, valamint azt, hogy a fizető fél fizetési megbízásokat adjon;
- (19) „fizetési megbízás”: a fizető fél által saját pénzforgalmi szolgáltatójának adott utasítás valamely fizetési művelet teljesítésére;
- (20) „fizetésikártya-művelet”: fizetési kártyával vagy egy fizetésikártya-művelet infrastruktúrájának felhasználásával teljesített fizetési művelet, amely egy fizetésikártya-művelet üzleti szabályain alapul;
- (21) „pénzforgalmi szolgáltató”: olyan természetes vagy jogi személy, aki vagy amely jogosult a 2007/64/EK irányelv mellékletében felsorolt pénzforgalmi szolgáltatások nyújtására. A pénzforgalmi szolgáltató lehet kibocsátó vagy elfogadó, illetve mindkettő;
- (22) „pénzforgalmi szolgáltatást igénybe vevő”: az a természetes vagy jogi személy, aki vagy amely fizető félként, kedvezményezettként vagy mindkét minőségében pénzforgalmi szolgáltatást vesz igénybe;
- (23) „fizetési művelet”: a fizető fél, illetve a fizető fél nevében vagy a kedvezményezett által kezdeményezett pénzeszköz-transzfer, függetlenül a fizető fél és a kedvezményezett közötti alapkötelezettségektől;
- (24) „feldolgozás”: fizetési műveletek feldolgozási szolgáltatásainak teljesítése, azaz az elfogadó és a kibocsátó közötti fizetési utasítás kezeléséhez szükséges lépések végrehajtása;
- (25) „feldolgozó”: minden olyan természetes vagy jogi személy, aki vagy amely fizetési műveletek feldolgozására irányuló szolgáltatást nyújt.

II. fejezet

BANKKÖZI DÍJAK

3. cikk

Bankközi díjak a határokon átnyúló fogyasztói betéti- vagy hitelkártya-műveletek esetén

- (1) E rendelet hatálybalépését követő két hónap elteltével a pénzforgalmi szolgáltatók a határokon átnyúló betétikártya-műveletekért nem ajánlhatnak, illetve kérhetnek a művelet értékének 0,2 %-át meghaladó *műveletenkénti* bankközi díjat, illetve más, azzal azonos célú vagy hatású, megállapodás szerinti díjazást.
- (2) E rendelet hatálybalépését követő két hónap elteltével a pénzforgalmi szolgáltatók a határokon átnyúló hitelkártya-műveletekért nem ajánlhatnak, illetve kérhetnek a művelet értékének 0,3 %-át meghaladó *műveletenkénti* bankközi díjat, illetve más, azzal azonos célú vagy hatású, megállapodás szerinti díjazást.

4. cikk

Bankközi díjak valamennyi fogyasztói betéti- és hitelkártya-művelet esetén

- (1) E rendelet hatálybalépését követő két év elteltével a pénzforgalmi szolgáltatók semmilyen betéti kártyán alapuló műveletért nem ajánlhatnak, illetve kérhetnek a művelet értékének 0,2 %-át meghaladó *műveletenkénti* bankközi díjat, illetve más, azzal azonos célú vagy hatású, megállapodás szerinti díjazást.
- (2) E rendelet hatálybalépését követő két év elteltével a pénzforgalmi szolgáltatók semmilyen hitelkártyán alapuló műveletért nem ajánlhatnak, illetve kérhetnek a művelet értékének 0,3 %-át meghaladó *műveletenkénti* bankközi díjat, illetve más, azzal azonos célú vagy hatású, megállapodás szerinti díjazást.

5. cikk

A díjak kijátszásának tilalma

A 3. és a 4. cikkben említett felső határok alkalmazása körében a kibocsátó bank által fizetési műveletekkel vagy azokhoz kapcsolódó tevékenységekkel összefüggésben valamely fizeteskártya-rendszertől kapott minden nettó ellentételezés a bankközi díj részének tekintendő.

III. fejezet

ÜZLETI SZABÁLYOK

6. cikk

Engedélyezés

- (1) A fizetési kártyák kibocsátását vagy a fizeteskártya-műveletek elfogadását engedélyező megállapodások nem tartalmazhatnak az Unión belüli területi korlátozást vagy azzal azonos hatású szabályokat.
- (2) A négyszereplős fizeteskártya-rendszerek szabályai nem tartalmazhatnak az Unión belüli területi korlátozást vagy azzal azonos hatású szabályokat.

- (3) A fizetési kártyák kibocsátását vagy a fizeteskártya-műveletek elfogadását engedélyező megállapodások nem tartalmazhatnak olyan előírást vagy kötelezettséget (illetve ezekkel egyenértékű szabályt), amely szerint országspecifikus engedélyt kell beszerezni a határokon átnyúló működéshez.
- (4) A négyszereplős fizeteskártya-rendszerek szabályai nem tartalmazhatnak olyan előírást vagy kötelezettséget (illetve ezekkel egyenértékű szabályt), amely szerint országspecifikus engedélyt kell beszerezni a határokon átnyúló működéshez.

7. cikk

A fizeteskártya-rendszer és a feldolgozók elkülönítése

- (1) A fizeteskártya-rendszerek és a feldolgozók jogi formájukat, szervezetüket és döntéshozatali folyamataikat tekintve függetlenek. Semmilyen formában nem tehetnek különbséget egyrészt a leányvállalataik és a részvényeseik, másrészt pedig a rendszerek használói és más szerződéses partnereik között, ideértve különösen, hogy semmilyen módon nem tehetik függővé az általuk kínált szolgáltatásokat attól, hogy szerződéses partnerük elfogad-e bármilyen más általuk kínált szolgáltatást.
- (2) A fizeteskártya-rendszereknek lehetővé kell tenniük, hogy az egyazon kártyával végzett műveletek engedélyező és elszámoló üzenetei elkülönüljenek, és hogy azokat különböző feldolgozók dolgozzák fel.
- (3) A fizeteskártya-rendszerek feldolgozási szabályai nem tartalmazhatnak területi alapú megkülönböztetést.
- (4) Az Unión belüli feldolgozók a nemzetközi és az európai szabványügyi szervezetek által kialakított szabványok használatán keresztül kötelesek biztosítani a rendszerük és az Unión belüli más feldolgozók rendszerei közötti kölcsönös műszaki átjárhatóságot. Ezenkívül a feldolgozók nem fogadhatnak el, illetve alkalmazhatnak olyan üzleti szabványokat, amelyek korlátozzák az Unión belüli más feldolgozókkal való kölcsönös átjárhatóságot.

8. cikk

Közös jelzésű fizetési eszköz kibocsátása (co-badging) és a fizetési alkalmazás megválasztása

- (1) Tilos minden olyan rendszerszabály, illetve az engedélyezési megállapodások minden olyan szabálya, amely a kibocsátót akadályozza vagy hátráltatja abban, hogy két vagy több különböző fizetési eszköz-márkát egyetlen kártyán, telekommunikációs, digitális vagy informatikai eszközön megjelenítsen (co-badging).
- (2) Ha a rendszerszabályok, illetve az engedélyezési megállapodások szabályai valamely kibocsátót vagy elfogadót eltérő módon kezelnek a kártyán, telekommunikációs, digitális vagy informatikai eszközön megvalósított co-badging tekintetében, azt objektív módon indokolni kell, továbbá a megkülönböztetés nem lehet hátrányos.
- (3) A fizeteskártya-rendszerek nem írhatnak elő bejelentési, díjfizetési vagy más, ezzel azonos célú vagy hatású kötelezettséget a kártyakibocsátó és -elfogadó pénzforgalmi szolgáltatók számára olyan műveletekkel kapcsolatban, amelyeket a márkajelzésüket viselő eszközzel végeznek, de amelyeknek lebonyolítása során nem használják az adott rendszert.

- (4) Minden olyan átirányítási elv, amely valamely konkrét csatornába vagy folyamathoz irányítja a műveleteket, valamint az egynél több fizetésikártya-márkát tartalmazó kártyák, telekommunikációs, digitális vagy informatikai eszközök kezelésére vonatkozó egyéb műszaki és biztonsági szabványok és előírások nem lehetnek megkülönböztető jellegűek, illetve nem alkalmazhatók megkülönböztető módon.
- (5) Ha a fizetésre alkalmas eszköz választási lehetőséget kínál a fizetési eszközök különböző márkái között, az adott fizetési műveletre vonatkozó márkát a fizető fél határozza meg az értékesítés helyén.
- (6) A fizetésikártya-rendszerek, kibocsátók, elfogadók és a fizetési kártyákat kezelő infrastruktúra-szolgáltatók nem építhetnek be olyan automatikus mechanizmusokat, szoftvert vagy eszközöket a fizetési eszközbe vagy az értékesítés helyén használt berendezésbe, amelyek korlátozzák a fizető fél választási lehetőségét a közös jelzésű fizetési eszköz használatakor.

9. cikk

Az egységes kereskedői díjak alkalmazásának tilalma (unblending)

- (1) A fizetési kártyák különböző kategóriái és márkái után az elfogadók egyedileg megállapított kereskedői díjakat ajánlanak, illetve számítanak fel a kedvezményezetteknek, kivéve, ha a kereskedők írásban kérik az elfogadó pénzforgalmi szolgáltatóktól, hogy egységes kereskedői díjakat számítsanak fel.
- (2) Az elfogadó pénzforgalmi szolgáltatók és a kedvezményezettek közötti megállapodásoknak egyedileg meghatározott információkat kell tartalmazniuk a fizetési kártyák egyes kategóriáira és márkáira vonatkozó kereskedői díjakról, bankközi díjakról és rendszerdíjakról.

10. cikk

A bankkártyák általános elfogadását előíró szabály

- (1) A fizetési rendszerek és a pénzforgalmi szolgáltatók nem alkalmazhatnak olyan szabályt, amely egy adott fizetésieszköz-rendszer keretein belül valamely kibocsátó pénzforgalmi szolgáltató által kibocsátott kártyákat vagy más fizetési eszközöket elfogadó kedvezményezetteket arra kötelezheti, hogy ugyanabba a márkába és/vagy kategóriába tartozó, ugyanazon rendszer keretein belül más kibocsátó pénzforgalmi szolgáltató által kibocsátott fizetési eszközöket is elfogadjanak, kivéve, ha azokra ugyanaz a szabályozott bankközi díj vonatkozik.
- (2) A bankkártyák általános elfogadását előíró szabály (1) bekezdésben említett korlátozása nem érinti a fizetési rendszerek és a pénzforgalmi szolgáltatók azon lehetőségét, hogy úgy rendelkezzenek, hogy bizonyos kártyák nem utasíthatók el a kibocsátó pénzforgalmi szolgáltató vagy a kártyabirtokos személye alapján.
- (3) Azok a kereskedők, akik úgy döntenek, hogy nem fogadják el egy fizetésikártya-rendszer összes kártyáját vagy más fizetési eszközt, kötelesek erről világosan és félreérthetetlen módon tájékoztatni a fogyasztókat, azzal egyidejűleg, hogy a rendszer más kártyáinak és fizetési eszközeinek elfogadásáról tájékoztatják őket. Ezt az információt jól láthatóan fel kell tüntetni az üzlet bejáratánál, a pénztárnál, a weboldalon vagy más megfelelő elektronikus vagy mobil médiumban, és időben közölni kell a fizető féllel, mielőtt adásvételi szerződést kötne a kedvezményezettel.

- (4) A kibocsátó pénzforgalmi szolgáltatóknak gondoskodniuk kell arról, hogy a fizetési eszközeik szemmel láthatóan, valamint elektronikusan is azonosíthatók legyenek, ezáltal lehetővé téve a kedvezményezettek számára, hogy egyértelműen megállapíthassák, hogy a fizető fél az előre kifizetett, betéti, hitel- vagy kereskedelmi kártyák, illetve az ezeken alapuló kártyaalapú fizetések márkái és kategóriái közül melyiket választotta.

11. cikk

A fogyasztók befolyásolására vonatkozó szabályok

- (1) Az engedélyezési megállapodásokban, a fizeteskártya-rendszerek által alkalmazott szabályokban, valamint a kártyaelfogadó pénzforgalmi szolgáltatók és a kedvezményezettek között létrejött szerződésekben nem szerepelhet olyan szabály, amely megakadályozza, hogy a kedvezményezettek az általuk előnyben részesített valamely fizetési eszköz használatára ösztönözzék a fogyasztókat. Ez a tilalom továbbá minden olyan szabályra kiterjed, amely megtiltja a kedvezményezetteknek, hogy valamely rendszer fizetésre szolgáló eszközeit előnyben részesítsék vagy mellőzzék másokkal szemben.
- (2) Az engedélyezési megállapodásokban, a fizeteskártya-rendszerek által alkalmazott szabályokban, valamint a kártyaelfogadó pénzforgalmi szolgáltatók és a kedvezményezettek között létrejött szerződésekben nem szerepelhet olyan szabály, amely megakadályozza, hogy a kedvezményezettek tájékoztassák a fizető feleket a bankközi díjakról és a kereskedői díjakról.
- (3) Az (1) és a (2) bekezdés nem érinti a COM (2013) 547 javaslat 55. cikkében és a 2011/83/EU irányelv²² 19. cikkében meghatározott, a díjakra, kedvezményekre és egyéb ösztönzőkre vonatkozó szabályokat.

12. cikk

A kedvezményezett tájékoztatása az egyedi fizetési műveletekről

- (1) Egy egyedi fizetési művelet teljesítését követően a kedvezményezett pénzforgalmi szolgáltatója köteles közölni a kedvezményezettel az alábbi információkat:
- a) a hivatkozást, amely alapján a kedvezményezett azonosítani tudja a fizetési műveletet;
 - b) a fizetési művelet összegét abban a pénznemben, amelyben a kedvezményezett fizetési számláján jóváírták;
 - c) a fizetési művelettel kapcsolatos díjak összegét, külön feltüntetve a bankközi díj összegét.
- Az első albekezdésben említett információk a kedvezményezett előzetes kifejezett hozzájárulásával márkánként, alkalmazásonként, a fizetési eszköz kategóriája szerint és a műveletre vonatkozó bankközi díjak szerint összevonhatók.
- (2) Az elfogadók és a kedvezményezettek közötti szerződések úgy rendelkezhetnek, hogy az (1) bekezdés első albekezdésében említett információt időszakosan, legalább havonta egy alkalommal kell megadni, illetve elérhetővé tenni, olyan egyeztetett

²²

Az Európai Parlament és a Tanács 2011. október 25-i 2011/83/EU irányelve a fogyasztók jogairól.

formában, amely lehetővé teszi a kedvezményezett számára az információ tárolását és változatlan formában történő reprodukálását.

IV. fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

13. cikk

Az illetékes hatóságok

- (1) A tagállamoknak ki kell jelölniük azokat az illetékes hatóságokat, amelyek fel vannak hatalmazva e rendelet végrehajtásának biztosítására, és amelyek vizsgálati és végrehajtási jogkörrel rendelkeznek.
- (2) A tagállamok már meglévő testületeket is kijelölhetnek abból a célból, hogy illetékes hatóságként járjanak el.
- (3) A tagállamok különböző illetékes hatóságokat is kijelölhetnek.
- (4) A tagállamok e rendelet hatálybalépését követő két hónapon belül bejelentik a Bizottságnak ezeket az illetékes hatóságokat. Az e hatóságokat érintő bármely későbbi változást a tagállamok haladéktalanul bejelentik a Bizottságnak.
- (5) Az (1) bekezdésben említett kijelölt illetékes hatóságoknak elegendő forrásokkal kell rendelkezniük a feladataik teljesítéséhez.
- (6) A tagállamok előírják az illetékes hatóságaiknak, hogy kövessék nyomon e rendelet betartását, és tegyék meg a megfelelés biztosításához szükséges intézkedéseket.
- (7) A tagállamok gondoskodnak róla, hogy az (1) bekezdésben említett kijelölés ellen jogorvoslattal lehessen élni.

14. cikk

Szankciók

- (1) A tagállamok megállapítják az e rendelet megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és megtesznek minden szükséges intézkedést, hogy biztosítsák azok alkalmazását. E szankcióknak hatékonynak, arányosnak és visszatartó erejűnek kell lenniük.
- (2) A tagállamok legkésőbb két hónappal e rendelet hatálybalépését követően közlik e rendelkezéseket a Bizottsággal, és haladéktalanul értesítik a Bizottságot az azokat érintő bármely későbbi módosításról.

15. cikk

Egyezség; peren kívüli panasztételi és jogorvoslati eljárások

- (1) A tagállamok megfelelő és hatékony peren kívüli panasztételi és jogorvoslati eljárásokat hoznak létre a kedvezményezettek és pénzforgalmi szolgáltatóik közötti, e rendeletből eredő viták rendezésére. E célból a tagállamok már meglévő testületeket jelölnek ki, vagy adott esetben új testületeket állítanak fel.
- (2) A tagállamok e rendelet hatálybalépését követő két éven belül bejelentik a Bizottságnak ezeket a testületeket. Az e testületeket érintő bármely későbbi változásról haladéktalanul értesítik a Bizottságot.

16. cikk
Felülvizsgálati záradék

E rendelet hatálybalépését követő négy év elteltével a Bizottság jelentést tesz az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a rendelet alkalmazásáról. A Bizottság jelentése különösen a bankközi díjak szintjének megfelelőségét, valamint az ösztönző mechanizmusokat (mint például a díjakat) fogja értékelni, figyelembe véve a különböző fizetési eszközök használatát és költségét, illetve azt, hogy milyen mértékben jelentek meg új szereplők és új technológia a piacon.

17. cikk
Hatálybalépés

Ez a rendelet *az Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben,

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök